

Miroslav Ulman

SPRÁVA O STAVE SLOVENSKEJ AUDIOVÍZIE V ROKU 2006

Kancelária MEDIA Desk Slovensko

Bratislava, apríl 2007

MEDIA

A programme of the European Union

Slovenský filmový ústav / Slovak Film Institute

European Commission
Information Society and Media

MEDIA DESK Slovensko / MEDIA DESK Slovakia
Grösslingová 32, 811 09 Bratislava
Tel.: +421 2 52636935
Fax: +421 2 52636936
e-mail: info@mediadesk.sk
www.mediadesk.sk

OBSAH

Na úvod	3
Legislatíva.....	4
Filmové školstvo.....	7
Filmová produkcia.....	9
Štátna podpora audiovizízie.....	9
Program EÚ MEDIA	11
Fond Eurimages.....	13
Filmová distribúcia	14
Videodistribúcia a DVD	17
Kiná.....	19
Filmové kluby	19
Domáce festivaly, prehliadky a ceny	21
Ocenenie slovenských filmov a tvorcov v zahraničí.....	26
Slovenský filmový ústav	28
Televízia.....	30
Tiráž.....	33

NA ÚVOD

Už po štvrtýkrát vychádza Správa o stave slovenskej audiovizíe, ktorej vznik a publikovanie iniciovala kancelária MEDIA Desk Slovensko. Správa sa stala medzinárodne uznávaným zdrojom objektívnych informácií (čerpá z nej Media Salles i European Audiovisual Observatory) a jej publikovanie netrpezlivo očakáva i odborná verejnosť na Slovensku. Všetky tieto fakty nás utvrdzujú v tom, že Správa v takejto podobe je pre slovenský audiovizuálny priemysel a jeho prezentáciu v zahraničí potrebná a plánujeme v jej vydávaní pokračovať i v ďalších rokoch.

Rok 2006 bol predovšetkým prechodným rokom, v ktorom sa skončila jedna fáza vývoja slovenskej audiovizíe a začala sa ďalšia. Hlavná zmena bola spôsobená politickým vývojom po predčasných parlamentných voľbách. Nový minister kultúry, Marek Maďarič, je historicky prvým ministrom, ktorý prichádza do svojej funkcie z prostredia audiovizíe. Audiovizuálne prostredie reaguje na zmeny vo vláde citlivo, pretože financovanie zo štátneho rozpočtu a zo zdrojov verejnoprávnej televízie tvorí v Európe v priemere 2/3 všetkých zdrojov na filmovú tvorbu. Koncom roka sa skončilo riaditeľské vákuum v Slovenskej televízii, nový manažment tiež deklaruje svoju vôľu intenzívnejšie sa podieľať na financovaní pôvodnej tvorby, ale podmieňuje to nárastom sumy koncesionárskych poplatkov.

Napriek tomu, že v roku 2006 rozdelilo Ministerstvo v rámci grantového systému AudioVízia rekordných 175 mil. SK, k hlavným negatívam jednoznačne patrí fakt, že ani jeden slovenský majoritný hraný film pre kiná nemal v tomto roku premiéru. Na druhej strane by sa dotácia mohla výrazne prejavíť v roku 2007, kedy je plánovaných nemenej než 13 premiér slovenských celovečerných filmov. Vo vývoji na slovenskom audiovizuálnom trhu sme na druhej strane zaznamenali niekoľko mimoriadne potešujúcich správ. Tými najdôležitejšími sú neuveriteľné nárasty v kinodistribúcii: rok 2006 bol najúspešnejším v počte divákov i v tržbách. Nárast počtu divákov oproti predchádzajúcemu roku predstavuje 55,1% a je rekordným i v rámci Európskej únie (druhý najvyšší po Litve). Do slovenských kín prišlo 3,395 mil. divákov, ktorí zaplatili na vstupnom viac než 291 mil. SK. Slovenská kinematografia bola mimoriadne úspešná i vo fonde Eurimages (rekordné 3 podporené projekty so slovenskou účasťou) a už tradične i v programe MEDIA (od roku 2003, kedy sa Slovenská republika stala členským štátom v programe, získali slovenské subjekty podpory vo výške viac než 50 mil. SK).

V úvode ku Správe o slovenskej audiovizii 2005 som napísal, že všetky ukazovatele svedčia o tom, že sa slovenská kinematografia odrazila odo dna a je na vzostupe. Teraz iba dúfam, že sa pozitívne trendy v priebehu ďalšieho vývoja udržia a že všetky filmy, ktorých premiéry boli avizované, skutočne i do kín prídu, nasýtia hlad publika po nových slovenských filmoch a svojou kvalitou neodstrašia diváka.

Vladimír Štric
Riaditeľ
MEDIA Desk Slovensko

LEGISLATÍVA

Ministerstvo kultúry vstupovalo do roka 2006 s viacerými legislatívnymi úlohami, ktoré mali byť realizované do parlamentných volieb plánovaných na september. Rozhodnutie o predčasných voľbách však návrhy zákonov zastavilo na viacerých úrovniach schvaľovacieho procesu.

Najdôležitejším z pripravovaných návrhov bol Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pretože ním mala Slovenská republika transponovať smernicu 2004/48/ES o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva. Termín transpozície bol 29. apríl 2006. Medzirezortné pripomienkovanie bolo ukončené v marci 2006. Vzhľadom na skrátenie volebného obdobia bol však ďalší proces návrhu zastavený.

Z rovnakého dôvodu bol zastavený aj legislatívny proces Návrhu zákona o právach a povinnostiach osôb pri získavaní, spracúvaní alebo zverejňovaní informácií a ich verejnom šírení komunikačnými médiami a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon). Po tom, čo ho Legislatívna rada vlády odporučila schváliť v znení jej pripomienok, bol návrh z rokovania vlády SR 22. februára stiahnutý ministrom kultúry Františkom Tóthom. Cieľom predloženého návrhu zákona bolo upraviť pravidlá a vzťahy medzi novinármi (pôvodcami informácií), širitel'ami (vydavateľmi komunikačných médií) a príjemcami informácií (respondentmi) spôsobom, ktorý by reflektoval rozvoj informačnej spoločnosti.

Návrh zákona o podmienkach evidencie, verejného šírenia a uchovávaní audiovizuálnych diel, multimedial'nych diel a zvukových záznamov umeleckých výkonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (audiovizuálny zákon), ktorého účelom bola implementácia Európskeho dohovoru o ochrane audiovizuálneho dedičstva a Protokolu o ochrane televíznej produkcie, ako aj sanovanie audiovizuálneho prostredia vzhľadom na podmienky informačnej spoločnosti, bol schválený Legislatívnou radou vlády a následne vládou SR a 23. februára bol predložený do Národnej rady SR. NR SR materiál vzhľadom na skrátenie volebného obdobia už neprerokovala.

Ministerstvo kultúry reagovalo na proces voľby generálneho riaditeľa Slovenského rozhlasu, ktorý sa po prvýkrát uskutočňoval podľa nového zákona z roku 2003. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 619/2003 Z. z. o Slovenskom rozhlase a Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 16/2004 Z. z. o Slovenskej televízii, ktorých účelom bolo spresniť proces voľby generálneho riaditeľa STV/Sro, boli prerokované a schválené Legislatívnou radou vlády SR a následne vládou SR a do NR SR boli predložené 23. februára 2006. NR SR návrhy vzhľadom na skrátenie volebného obdobia už neprerokovala.

Ministerstvo vzhľadom na skrátenie volebného obdobia predložilo na verejnú diskusiu len Základné zásady návrhu zákona o digitalizácii vysielania, keďže pripomienkovanie návrhu zákona by už nebolo ukončené do volieb. Diskusia bola ukončená 31. mája a ministerstvo predložilo jej výsledky pracovnej skupine, ktorej členmi boli zástupcovia MDPT SR a TÚ SR, ako aj prizvaní experti. MK SR sa v máji a júni 2006 zúčastňovalo práce na Stratégii prechodu

z analógového vysielania na digitálne vysielanie, ktorej spracovateľom bolo MDPT SR a ktorú následne vláda SR schválila.

Vláda schválila 17. mája 2006 **Projekt systematickej ochrany a obnovy audiovizuálneho kultúrneho dedičstva** s cieľom záchrany hlavných fondov kinematografických a audiovizuálnych diel a archívnych materiálov a postupného sprístupňovania obnovených diel verejnosti. Projekt stanovil základné zásady a povinnosti štátu v oblasti ochrany audiovizuálneho dedičstva na najbližších pätnásť rokov.

Predčasné parlamentné voľby sa na Slovensku konali 17. júna. Novým ministrom kultúry sa stal Marek Maďarič. V programovom vyhlásení vlády pre oblasť kultúry bola oblasť médií a audiovizíe zastúpená nasledovne:

Strategickým cieľom mediálnej politiky vlády SR bude utvárať legislatívne a inštitucionálne predpoklady na rozvoj prostriedkov masovej komunikácie, spravodlivú hospodársku a publicistickú súťaž na mediálnom trhu, priehľadnosť vlastníckych vzťahov a pluralitu mediálneho prostredia v záujme skvalitňovania realizácie ústavných práv občanov na slobodu prejavu a informácií. Vláda SR vytvorí nový legislatívny, finančný a organizačný rámec fungovania verejnoprávneho rozhlasu a televízie. Obsahové zameranie a finančné zabezpečenie verejnoprávnych médií rozpracuje v podobe zmluvy medzi Národnou radou SR a SRO a STV.

Vláda SR pripraví nový zákon o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky, ktorý bude riešiť organizačný status, poslanie a funkcie TASR ako národnej tlačovej agentúry. Vláda SR predloží nový tlačový (mediálny) zákon, ktorý upraví základné pravidlá a vzťahy medzi subjektmi procesu šírenia informácií prostredníctvom komunikačných médií.

Vláda SR vytvorí legislatívne a finančné podmienky pre programové využitie digitálneho systému televízneho a rozhlasového vysielania.

Vláda SR utvorí podmienky na oživenie domácej audiovizuálnej kultúry, podporou pôvodnej tvorby a európskej koprodukcii v oblasti rozhlasu, televízie a filmu (zákon o audiovizuálnom fonde) a rozšírením podielu vysielania audiovizuálnych diel s dabingom v slovenskom jazyku (audiovizuálny zákon). Vláda SR spracuje koncepciu mediálnej výchovy ako súčasť vzdelávacieho systému spoločnosti, podporí vznik školiacich programov pre učiteľov, zameraných na využitie médií a nových komunikačných technológií vo vyučovacom procese.

Prvým návrhom, ktorý ministerstvo po voľbách predložilo, bol Návrh zákona o digitálnom vysielaní programových služieb a podmienkach poskytovania iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o digitálnom vysielaní). Do medzirezortného pripomienkovania bol predložený 21. septembra a vláda ho schválila 22. novembra. Návrh zákona bol prvým nevyhnutným krokom k prechodu na digitálne vysielanie, ktoré sa v EÚ uskutoční do konca roka 2012.

Národná rada SR schválila zákon 29. marca 2007 vrátane pozmeňovacích návrhov, ktoré vyplynuli z dohody Slovenskej televízie a súkromných vysielateľov a ktoré na poslednú chvíľu zmenili niektoré z legislatívnych zásad návrhu vypracovaného rezortom kultúry. Jednou z najdôležitejších zmien oproti pôvodnému návrhu zákona bolo zakotvenie verejnoprávneho multiplexu, ktorý

by mal vzniknúť najneskôr v roku 2012. Ten by mal obsadiť jednu frekvenčnú vrstvu s celoplošným pokrytím (minimálne 80 percent populácie) a mal by obsahovať prednostne programy Slovenskej televízie a následne Slovenského rozhlasu. STV by okrem toho mala mať kontrolu nad dátovým tokom – o spôsobe využitia multiplexu, vrátane kompresie dátového toku a kódovania signálu má rozhodovať verejnoprávny vysielateľ. STV zároveň získala ochranu svojich súčasných analógových frekvencií do konca roka 2011, i keď povinnosť vysielateľ na nich až do tohto termínu môže byť pre STV problémom. Zmeny návrhu zároveň zakotvili tzv. prechodný multiplex, ktorý by mal zabezpečiť v čase prechodu priestor pre všetky dnešné nadregionálne televízie a zároveň najväčším súkromným vysielateľom vytvorili priestor na spustenie tematických kanálov a ochranu ich súčasného pokrytia.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov predložilo ministerstvo opätovne do medzirezortného pripomienkového konania 16. októbra. Vláda návrh schválila 13. decembra a súhlasila so skráteným legislatívnym konaním vzhľadom na priestupkové konanie Európskej komisie (Zákon 6. februára 2007 schválila Národná rada SR a EK konanie voči SR zastavila. Zákon vyšiel v Zbierke zákonov pod číslom 84/2007.) Schválením a zverejnením zákona došlo k transpozícii smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva. Vymožitelnosť sa zabezpečila novelizáciou dvanástich právnych predpisov vrátane Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka a Občianskeho súdneho poriadku. Zákon upravil v Autorskom zákone i postavenie audiovizuálneho diela v tom zmysle, že už nevyklučuje možnosť, aby audiovizuálne dielo bolo za určitých podmienok aj dielom spoločným.

Do medzirezortného pripomienkového konania predložilo ministerstvo 7. decembra opätovne aj **Návrh zákona o podmienkach evidencie, verejného šírenia a uchovávanía audiovizuálnych diel, multimediálnych diel a zvukových záznamov umeleckých výkonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (audiovizuálny zákon)**. Spolu s ním predložilo i **Návrh na ratifikáciu Európskeho dohovoru o ochrane audiovizuálneho dedičstva a Protokolu o ochrane televíznej produkcie (Rada Európy)**, otvorených na podpis v Štrasburgu 8. novembra 2001. Návrh zákona vychádzal najmä z požiadavky zabezpečenia ochrany audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky, a to v nadväznosti na podpísanie Európskeho dohovoru o ochrane audiovizuálneho dedičstva a jeho Protokolu o ochrane televíznej produkcie, ako aj z riadneho členstva Slovenskej republiky vo FIAF (International Federation of Film Archives) – asociácie združujúcej najvýznamnejšie národné filmotéky a filmové archívy sveta. Návrh zároveň zohľadnil (predovšetkým v pojmoch) aj technologický pokrok informačnej spoločnosti vrátane jeho medzinárodného aspektu a tiež požiadavku verejnosti na zvýšenú ochranu maloletých pred nevhodným obsahom audiovizuálnych diel, zvukových záznamov slovných alebo hudobných diel a multimediálnych diel, najmä počítačových hier. Návrh predstavuje komplexnú úpravu povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri výrobe, šírení a evidencii audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov a multimediálnych diel, ako aj postavenie nezávislého producenta. Návrh zákona ďalej ustanovuje Jednotný systém označovania na ochranu maloletých, podmienky ochrany a obnovy audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky a v tejto súvislosti aj poslanie, postavenie a činnosti Slovenského filmového ústavu ako príspevkovej organizácii

štátu napojenej na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Návrh zákona i Návrh na ratifikáciu schválila napokon vláda 7. marca 2007.

Národná rada SR schválila 24. októbra predložené poslanecké novely zákonov o STV a SRo. Návrhy z časti nadväzovali na predčasnými voľbami zastavené vládne návrhy zákonov, ktoré mali upraviť voľbu generálneho riaditeľa STV/SRo. Zákony vyšli v Zbierke zákonov pod číslami 587/2006 a 588/2006 a okrem iného znižujú v poslednom kole voľby kvórum z dvojtretinovej väčšiny na nadpolovičnú väčšinu všetkých členov rady.

Vláda schválila 30. augusta ministrom kultúry predloženú Informáciu o návrhu opatrení na zabezpečenie verejnoprávneho vysielania a rozvoja infraštruktúry verejnoprávnych vysielateľov v podmienkach digitalizácie vysielania. V materiáli sa minister zaviazal okrem iného k tomu, že do 31. októbra predloží nový návrh zákona o poplatkoch za služby poskytované Slovenským rozhlasom a Slovenskou televíziou, ktorý nahradí aktuálny zákon o koncesionárskych poplatkoch. Ministerstvo návrh začalo pripravovať v poslednom štvrtroku. Podľa koncepcie sa platba poplatkov nemala (aj vzhľadom na technologický vývoj možnosti prijímať signál elektronických médií) viazať na prijímač, ale na odber elektriny. Návrh bol koncom októbra pripravený na medzirezortné pripomienkové konanie. Vzápätí však vedenie ministerstva deklarovalo zmenu filozofie zákona (podľa nej mal vzniknúť štátny Úrad pre poplatky za služby verejnosti). Návrh zákona napokon nebol do konca roka 2006 predložený verejnosti.

FILMOVÉ ŠKOLSTVO

Hoci je v súčasnosti na Slovensku niekoľko vysokých škôl umeleckého smeru, výučba na nich sa audiovizuálnemu umeniu venuje len okrajovo – napr. Akadémia umení (AKU) v Banskej Bystrici, Univerzita sv. Cyrila a Metoda (UCM) v Trnave – Fakulta masmediálnej komunikácie – Katedra umeleckej tvorby. V poslednom čase sa ale začína klásť dôraz už i na kreatívny potenciál najmladšej generácie na dvoch bratislavských školách: Základnej umeleckej škole Ľudovíta Rajtera a Súkromnej strednej priemyselnej škole animovanej tvorby. A počas 1. MFF Cinematik v mestskej knižnici v Piešťanoch prebehol už 3. ročník projektu Filmová škola, ktorý je určený predovšetkým fanúšikom kinematografie bez vekového obmedzenia, ktorí sa zatiaľ filmu nevenujú profesionálne. Formou filmových stretnutí, diskusií, projekcií filmov, rozprávania a prednášok filmových tvorcov mali jeho účastníci možnosť nazrieť do filmového zákulisia.

Hlavná časť prípravy nových tvorcov a producentov však i naďalej spočíva na **Filmovej a televíznej fakulte Vysokej školy múzických umení** (ďalej len FTF) v Bratislave. FTF je členom medzinárodnej organizácie vysokých filmových škôl celého sveta CILECT i jej európskej odnože GEECT. Jej dekanom bol prof. Stanislav Párnický, ArtD a 31. mája 2006 zvolil Akademický senát za dekana FTF VŠMU na nasledujúce štvorročné obdobie doc. Lea Štefankoviča, ArtD. Ten by chcel v budúcnosti preskúmať obsah všetkých študijných plánov akreditovaných študijných programov nielen vzhľadom na „umelecký“ film, ale aj na nové formáty a technológie, ktoré pozmeňujú tvár audiovizíe.

V súčasnosti prebieha výučba v deviatich študijných programoch - 1. Scenáristická tvorba (vedúci ateliéru prof. Dušan Dušek), 2. Filmová a televízna réžia (vedúci ateliéru Prof. Stanislav Párnický), 3. Dokumentárna tvorba (vedúci ateliéru doc.

Vladimír Balco), 4. Animovaná tvorba (vedúci ateliéru prof. Ing. arch. František Jurišič, ArtD.), 5. Kameramanská tvorba a fotografia (vedúci katedry prof. Ján Ďuriš, ArtD), 6. Strihová skladba (vedúca ateliéru Doc. Darina Smržová, ArtD.), 7. Zvuková skladba (vedúci ateliéru Doc. Igor Vrabc), 9. Produkcia a distribúcia filmového umenia a multimédií (vedúci katedry Doc.PhDr. Martin Šmatlák), 9. Vedy o umení (vedúci katedry prof. Václav Macek, CsC).

Finančné prostriedky na svoju činnosť získava FTF najmä z grantov, ktoré ponúka ministerstvo školstva a ministerstvo kultúry (v roku 2006 bolo FTF VŠMU z programu AudioVizia 2006 pridelených 3 554 226 SK, čo je o 1,2 mil. Sk viac než v roku 2005) ale i spoluprácou s mnohými súkromnými firmami. Mnohé z filmov vznikajú i vďaka množstvu nevyčíslených finančných a vecných vstupov samotných študentov.

Do budúcnosti sa plánuje rozvinutie vlastnej podnikateľskej činnosti, aby mohla uviesť do praxe všetky súčasti novej budovy a umožnila tak študentom optimálnejšie podmienky na ich tvorbu.

V októbri 2005 začal svoju činnosť FK 35mm, kde sa okrem vlastných projekcií konali i predstavenia festivalov a prehliadok Jeden svet, Febiofest, Projekt 100 a ďalších. Na pôde školy sa konali i viaceré medzinárodné akcie – napríklad konferencia *School's Best Kept Secrets III* (29. máj – 1. jún) a workshop *Ex Oriente Film – Cestou koprodukcie* (24. – 30. apríl). V dňoch 6.-7. októbra sa na pôde bratislavskej VŠMU uskutočnili workshop a záverečný večer štvrtého ročníka scenáristickej súťaže *Cena Tibora Vichtu*, určenej pre mladých autorov do 35 rokov, za účasti britského scenáristu Jana Fleischera.

Práce študentov FTF VŠMU patria v posledných rokoch k najreprezentatívnejšej časti slovenskej filmovej tvorby. Svedčí o tom celý rad ocenení, ktoré študentské filmy získali doma i v zahraničí. K najoceňovanejším patrili hraný film *Tomáša Janča Bokovka*, ktorý získal Cenu za najlepší hraný film (6. MF študentských filmov Písek 2006), Druhé miesto za hraný film (14. UFVA Putovný festival medzinárodných študentských filmov & videa NextFrame 2006, USA) a Cenu za najlepší námet a scenár (3. MFF Arouca 2006, Portugalsko).

Úspech na zahraničných festivaloch mali i hrané filmy *Monštrancia* (r. Mariana Čengel-Solčanská), *Noc v hoteli* (r. Matúš Libovič) a *Kohútik jarabý* (r. Marián Tutoky), dokument *Pornoromantik* (r. Peter Begányi) i animované filmy *Fat Fatal* (r. Michaela Čopíková), *Nazdravíčko!* (r. Ivana Zajacová, Jozef Mital'), *Osud prasiatka* (r. Šimon Matrka), *Príšera* (r. Michaela Ošťádalová) a *Woolf* (r. Juraj Kubinec). Ocenenia týchto filmov nájdete v kapitole *Ocenenie slovenských filmov a tvorcov v zahraničí*.

Po ročnej prestávke sa v marci 2006 uskutočnil 10. ročník festivalu **ÁČKO**, ktorý sa zmenil na štandardný medzinárodný študentský festival. Cenu Klubu filmových novinárov SSN pre najlepší slovenský film festivalu získali ex aequo *Kurva* (r. Samuel Jaško) a *Pornoromantik* (r. P. Begányi). Tvorba študentov FTF VŠMU bola bohato zastúpená i na 8. MFF Bratislava, kde boli okrem iných uvedené i štyri hrané stredometrážne filmy *Ábelov čierny pes* (r. Mariana Čengel-Solčanská), *Ďalšie dejstvo – Következő felvonás* (r. Mátyás Prikler), *Obyvatelia domu* (r. Kristína Herczegová) a *V tesnej blízkosti* (r. Marta Ferencová).

FILMOVÁ PRODUKCIA

Zatiaľ čo v roku 2005 vzniklo šesť slovenských celovečerných filmov (polovica z nich boli minoritné koprodukcie), copyright 2006 nemá ani jeden majoritne slovenský celovečerný hraný film. To sa naposledy stalo v roku 1947, teda pred takmer 60 rokmi. Pritom sa v grantovom programe ministerstva kultúry AudioVízia 2006 rozdelilo rekordných takmer 175 miliónov Sk (85 miliónov v roku 2005) a v novembri 2005 už bolo ukončené nakrúcanie 3 filmov, ktoré sa však v priebehu roku 2006 nedostali do kín.

V roku 2006 vznikli len dva celovečerné dokumenty: **Tepuy** (r. Pavol Barabáš) - dlhometrážny film o výprave jaskyniarov na nedostupnú stolovú horu Chimanta vo Venezuele a **Iné svety** (r. Marko Škop, SK/CZ), ktoré skúmajú rôzne podoby konca jedinečnosti spoločností v ich tradičnej rozmanitosti, no zároveň hľadajú krásu autentického, zaujímavého a originálneho jednotlivca. Film **Iné svety** získal na 41. MFF Karlovy Vary Zvláštne uznanie poroty v Súťaži dokumentárnych filmov a ako prvý dokumentárny film v histórii festivalu i Divácku cenu.

V roku 2006 vznikol jediný hraný film, adaptácia románu Bohumila Hrabala

Obsluhoval jsem anglického krále (r. Jiří Menzel, CZ/SK). Slovensko sa však na ňom podieľalo len ako minoritný koproducent.

Po dlhšom čase sa do produkcie intenzívnejšie zapojila i verejnoprávna Slovenská televízia (STV). Televízny film **Zima kúzelníkov**, smutno-smiešny príbeh o posledných životných príležitostiach, bol návratom Dušana Trancíka k réžii hraného filmu po dlhých 16-tich rokoch.

STV je i koproducentom 6 projektov, ktoré boli predstavené na Prezentácii pripravovaných hraných, dokumentárnych a animovaných filmov na MFF Bratislava – hraných filmov **Penis pravdy** (r. Pavel Göbl, Jiří Fedurco), **Kvety sakury** (r. Ivan Vojnár), **Marhuľový ostrov** (r. Enikő Eszényi), **Nebo, peklo, ... zem** (r. Laura Siváková), **Polčas rozpadu** (r. Vlado Fischer) a hraného dokumentu **Čas grimás** (r. Peter Dimitrov). Prezentovaných bolo 38 slovenských a koprodukčných projektov (z toho 22 celovečerných hraných filmov), ktoré by mali mať premiéru v kinách do konca roku 2008. Je medzi nimi i najdrahší stredoeurópsky projekt **Bathory** (r. Juraj Jakubisko, SK/CZ/UK/HU) s rozpočtom 10 mil. EUR.

Slovenská televízia, zostáva najväčším producentom i v oblasti dokumentárnej tvorby. V roku 2006 vyrobila 34 titulov.

Štyri stredometrážne hrané filmy vznikli na VŠMU: **Ábelov čierny pes** (r. Mariana Čengel-Solčanská), **Ďalšie dejstvo – Következő felvonás** (r. Mátyás Prikler), **Obyvatelia domu** (r. Kristína Herczegová), **V tesnej blízkosti** (r. Marta Ferencová). Gabriel Hoštaj nakrútil stredometrážny horor **Výlet** a dva krátke hrané filmy režírovali Martin Repka - **Smäd** (SK/DE) a Hossein Martin Fazeli – **Tričko** (SK/CZ).

ŠTÁTNA PODPORA AUDIOVÍZIE

Na program AudioVízia 2006 bolo v rozpočte Ministerstva kultúry SR vyčlenených 150 miliónov slovenských korún (v roku 2005 MK SR disponovalo finančnými prostriedkami vo výške 84 996 057,50 Sk). V priebehu roka boli rozhodnutím ministra kultúry tieto prostriedky navýšené o 25 miliónov, takže po

úpravách rozpočtu sa v programe AudioVizia 2006 rozdeľovali finančné prostriedky v celkovej sume 174 941 000 Sk.

Vzhľadom na to, že v priebehu roka niekoľko subjektov, ktoré získalo dotáciu, oznámilo, že podporené projekty sa nebudú realizovať (t. j. vzdali sa pridelenej dotácie alebo ju vrátili), bolo k 31.12. 2006 reálne poskytnutých na podporu audiovizuálnych projektov 166 041 000 Sk.

Deväťčlenná komisia pracovala v obnovenom zložení a na štyroch zasadnutiach posudzovala projekty z dvoch kôl (13. 12. 2005 a 4. 4. 2006). Pretože program fungoval už tretí rok na podobných princípoch, MK SR trvalo na striktnom dodržiavaní podmienok predkladania žiadostí a tak bolo 73 projektov z dôvodu ich neúplnosti vyradených. Po prvýkrát boli projekty elektronicky registrované. V programe AudioVizia 2006 bolo predložených spolu 270 projektov (202 v roku 2005) v ôsmich podprogramoch, z ktorých bolo podporených 120 (81 v roku 2005):

- tvorba a vývoj audiovizuálnych diel 61 projektov (z toho 23 úspešných),
- produkcia audiovizuálnych diel 78 projektov (32),
- produkcia dlhometrážnych filmov pre kiná 30 projektov (12),
- postprodukcia a/alebo distribúcia audiovizuálnych diel 33 projektov (17),
- minoritná koprodukcia dlhometrážnych filmov pre kiná 16 projektov (6),
- distribúcia zahraničných audiovizuálnych diel 7 projektov (5),
- podujatia, vzdelávacie aktivity a/alebo prezentácia audiovizuálnych diel 39 projektov (23), a
- edičná činnosť v oblasti audiovizízie 6 projektov (2) .

Mimoriadnym rozhodnutím ministra boli poskytnuté finančné prostriedky projektom: **Bathory** (r. Juraj Jakubisko) – 20 miliónov, **MFF Bratislava** (8. ročník) - 8 miliónov, **Slnko v sieti 2006** – slávnostné udeľovanie národných filmových cien - 795 000 Sk a **Třinecké filmové leto 2006** - 46 000 Sk.

Projektom **Dlhý, široký a bystrozraký** v podprograme 3.3, **Papierové hlavy** v podprograme 3.4, **Anna** v podprograme 3.5 boli priznané finančné prostriedky, ale žiadatelia sa vzdali pridelenej dotácie. V prípade projektu **Babička** v podprograme 3.2 bola dotácia vrátená.

ROZDELENIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV V PODPROGRAMOCH PROGRAMU AUDIOVÍZIA 2006 (stav k 31.12.2006)

1. tvorba a vývoj audiovizuálnych diel	– 8 233 200 Sk / 4,96%
2. produkcia audiovizuálnych diel	– 25 515 700 Sk / 15,37%
3. produkcia dlhometrážnych filmov pre kiná	– 82 445 000 Sk / 49,65%
4. postprodukcia a/alebo distribúcia audiovizuálnych diel	– 12 011 900 Sk / 7,23%
5. minoritná koprodukcia dlhometrážnych filmov pre kiná	– 13 000 000 Sk / 7,83%

6. distribúcia zahraničných audiovizuálnych diel – 940 000 Sk / 0,57%
 7. podujatia, vzdelávacie aktivity a/alebo prezentácia audiovizuálnych diel – 23 185 200 Sk / 13,96%
 8. edičná činnosť v oblasti audiovizíe – 710 000 Sk / 0,43%

Najvyššiu finančnú podporu získali projekty:

Suma	Názov projektu	Subjekt	Podprogram
22 000 000	Bathory	JAKUBISKO FILM Slovakia, s.r.o.	03
14 000 000	Medzinárodný filmový festival Bratislava 2006 (8. ročník)	Ars Nova	07
13 000 000	Roaming*	SEN Film, s.r.o.	03
8 000 000	Polčas rozpadu	JMB Film & TV Production Bratislava, s.r.o.	03
7 000 000	Kvety sakury	ARINA, s.r.o.	03
7 000 000	Malé oslavy	ALEF Film a Media Group, s. r. o.	03
7 000 000	Marhuľový ostrov	D.N.A., s.r.o.	03
5 000 000	Keep Smiling	Fáma Productions, s.r.o.	03
5 000 000	Jazzus	TaO Productions, s.r.o.	03
4 907 700	Návrat do života	RATA, spol. s r.o.	02
4 500 000	Líštičky	MIRAS, s.r.o.	05
3 000 000	Nedodržaný sľub	GENTA Film, s.r.o.	03
3 000 000	DVD edícia Najlepšie slovenské filmy 80-tych rokov	Petit Press, a.s	04
2 500 000	15:29 (Diaspora)	ARTREAL, s.r.o.	03
2 500 000	Muzika	ALEF Film a Media Group, s.r.o.	04
2 200 000	Čas grimás	ARINA, s.r.o.	02

* = súčasný názov **Návrat bocianov**

Literárny fond

Poslaním Literárneho fondu je podporovať rozvoj umeleckej, vedeckej a odbornej literatúry, publicistiky a tvorivej činnosti v oblasti divadla, filmu, rozhlasu a televízie. Výbor Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti televízie, filmu a videotvorby podporil prostredníctvom programu ALFA v roku 2006 vznik nových pôvodných literárnych predlôh pre hrané, dokumentárne a animované filmy. Výbor Sekcie tiež pracoval na vyhodnotení filmovej a televíznej produkcie za rok 2005 a prostredníctvom cien Igric a Kamera 2006 ocenil úspešných tvorcov. Viac o oceneniach Igric nájdete v kapitole „Domáce festivaly, prehliadky a ceny“. Aj v tomto roku boli vyplácané príspevky na tvorivú cestu do zahraničia, ako aj odmeny pre jubilujúcich výkonných umelcov. Nezabudlo sa ani na tých výkonných umelcov, ktorí už nie sú v produktívnom veku, a ktorí sa pre chorobu, starobu alebo iné objektívne príčiny dostali do finančnej tiesne. Tvorivá sekcia udelila producentom a umelcom celkovú podporu vo výške 3 448 456,50 Sk. Takmer jednu tretinu tejto sumy (1 209 000 Sk) získalo 53 filmárov vo forme štipendia.

PROGRAM EÚ MEDIA

Kancelária MEDIA Desk Slovensko vznikla na základe Memoranda o porozumení medzi Slovenskou republikou a Európskou úniou v roku 2003, riadi ju Riaditeľstvo programu MEDIA v Bruseli (Riaditeľstvo je súčasťou DG Informačná spoločnosť a médiá) a je financovaná v pomere 50 : 50 (polovicu celkových

nákladov hradí Európska komisia a druhú polovicu štátny rozpočet Slovenskej republiky). Sídлом kancelárie a tiež právnym subjektom, zastrešujúcim jej činnosť, je od 1. januára 2006 (podľa dohody medzi Európskou komisiou, Ministerstvom kultúry SR a Slovenským filmovým ústavom, a na základe príkazu ministra kultúry a delimitačného protokolu), Slovenský filmový ústav.

V roku 2006 pokračovala kancelária MEDIA Desk Slovensko na základe schváleného akčného plánu a rozpočtu v plnení svojich základných úloh: poskytovala informácie o programe MEDIA všetkým záujemcom bez rozdielu, poskytovala konzultácie uchádzačom o podporu z programu a tiež vyvíjala aktivity, smerujúce k hlbšiemu začleneniu slovenských profesionálov v audiovizíii do európskeho priestoru. Dôkazom posledného uvedeného bodu je zásadný nárast účasti slovenských profesionálov na medzinárodných tréningoch (zoznam je v prílohe) a zvyšujúci sa podiel koprodukcí, na ktorých sa slovenskí nezávislí producenti podieľajú.

Slovenské subjekty v audiovizíii získali v roku 2006 z programu MEDIA podporu v celkovej výške 253 780.- EUR , z toho v schéme Výberová podpora kinodistribúcie 46 000.- EUR , v schéme Automatická podpora kinodistribúcie 152 780.- EUR a v schéme Propagácia – festivaly 55 000.- EUR (30 000.- EUR Art Film, 25 000.- EUR MFF Bratislava). Na margo týchto čísiel si treba uvedomiť, že podpora distribúcie európskych filmov je najdôležitejšou úlohou programu MEDIA a je na ňu v rozpočte programu vyčlenených viac než 50 % všetkých finančných prostriedkov. Celková úspešnosť uchádzačov o podporu ostáva naďalej veľmi vysoká, pohybuje sa medzi 80 a 100 % .

Ak k tomu pripočítame sumu nepriamej podpory (Europa Cinemas – 48 706.- EUR a štipendiá, 13 890.- EUR) , dostaneme celkovú sumu podpory vo výške 316 376.- EUR (11 231 348.- SKK). Neobyčajne úspešným je vývoj účasti slovenských kín v sieti Europa Cinemas. V roku 2003 bolo slovenským členom siete jediné kino (bratislavská Mladosť), dnes môže značku Europa Cinemas používať nemenej než 15 slovenských kín, vrátane kín v malých mestách ako Ružomberok alebo Rimavská Sobota.

Za roky 2003 až 2006 dosiahla celková suma podpory viac než 50 miliónov SKK.

Informačné aktivity

Kancelária permanentne distribuovala informácie o programe MEDIA, nových výzvach, formulároch, výsledkoch najrôznejších schém, tréningových programoch a ďalšie doplňujúce informácie o európskom audiovizuálnom trhu prostredníctvom rôznych komunikačných kanálov : emailom (celkový počet rozposlaných emailov sa blíži k číslu 5000) a cez internet (celkový počet aktualizácií webovej stránky www.mediadesk.sk je za celý rok zhruba 60) , rovnako distribúciou tlačených materiálov. V mesačníku Film.sk sme pokračovali v uverejňovaní informačných článkov o aktualitách v programe (11 článkov). Publikovali sme tiež štyri čísla informačného bulletinu MEDIA Info (náklad 400 kusov), bulletin sme rozposlali všetkým subjektom v slovenskej audiovizíii, riaditeľstvu programu MEDIA Brusel a všetkým kanceláriám MEDIA Desk, navyše sme bulletiny distribuovali na najdôležitejších domácich festivaloch a filmových udalostiach.

Semináre, workshopy

Kancelária finančne podporila výročné stretnutie predstaviteľov vysokých filmových škôl **Rodinné striebro filmových škôl**, ktoré sa uskutočnilo na VŠMU

na prelome mája a júna a zástupca kancelárie na ňom informoval o stave príprav novej generácie programu MEDIA 2007.

V septembri naša kancelária zorganizovala (v spolupráci s Kultúrnym kontaktným bodom Slovensko, MFF Cinematik a s kancelárkami MEDIA Desk Česká republika, Maďarsko) seminár **Mediálna gramotnosť**. Seminár sa uskutočnil 15. september v Piešťanoch, mal veľmi kvalitnú medzinárodnú expertnú účasť (experti zo SRN, Veľkej Británie, Holandska, Rakúska, Maďarska, Českej republiky a Slovenska) a bezo zvyšku splnil svoje poslanie: odštartovať odbornú diskusiu, ktorej cieľom bude zavedenie mediálnej gramotnosti do učebných osnov slovenských škôl. Seminár mal pozitívnu odozvu na domácej scéne (stretnutie expertnej skupiny na MK SR, iniciovanie medzirezortného stretnutia) i na scéne medzinárodnej.

V dňoch 7.-8. decembra zorganizovala naša kancelária seminár **Arista žánre**, v spolupráci s MFF Bratislava a kancelárkami MEDIA Desk Maďarsko, Rakúsko, Česká republika a Poľsko (s viac než 60 účastníkmi z týchto štátov a samozrejme zo Slovenska). Seminár priniesol, na základe odozvy jeho účastníkov, vysoko kvalitné a pre slovenský audiovizuálny priestor veľmi potrebné informácie o jednotlivých filmových žánroch, ich podrobné definovanie, štruktúru a množstvo praktických príkladov.

Publikácie

Kancelária vydala už tradične komplexný súhrn informácií o stave slovenskej audiovizíe pod názvom *Správa o stave slovenskej audiovizíe 2005* v náklade 600 kusov, *Správa* mala svoju medzinárodnú premiéru na Marchais du Film v Cannes a bola to po každej stránke premiéra úspešná. Vysoko ju ocenila i komisárka EU Viviane Reding v špeciálnom dopise.

Štipendisti

Kancelária udelila štipendiá v celkovej výške 13 890 .- EUR , z toho :

Ján Lacko, DigiTraining Plus, 375.- EUR , Marcel Hason , DigiTraining Plus, 375.- EUR, Katarína Kucbelová, Arista, 859.- EUR, Yvonne Vavrová, Arista, 978.- EUR, Anton Stolár, TransISTor, 267.- EUR, Peter Veverka, EFCB, 576.- EUR, Marko Škop, Ex Oriente, 305.- EUR, Juraj Lehotský, Ex Oriente, 230.- EUR, Ján Oparty, Ex Oriente, 305.- EUR, Martina Saková, Summer Media Studio, 381.- EUR, Barbora Vrťová, ECAFIC, 1043.- EUR, Pavol Fabuš, TransISTor, 420.- EUR, Michalea Čopíková, Bristol Animation, 1723.- EUR, Daniela Krajčová, Bristol Animation, 1835.- EUR, Michaela Ošťádalová, Bristol Animation, 1819.- EUR, Marián Urban, Legal Framework, 723.- EUR, Peter Badač, Legal Framework, 680.- EUR , Erik Panák, EAVE, 1000.- EUR .

FOND EURIMAGES

Eurimages je jediný kinematografický fond Rady Európy podporujúci nadnárodné koprodukcie celovečerných filmových diel. Funguje od roku 1988 a Slovensko je jeho členom od 15. apríla 1996. V roku 2006 mal tridsaťdva členských krajín. Od svojho založenia až do konca roku 2006 filmová rada Eurimages podporila 1 119 európskych koprodukcí celkovou sumou viac než 326 miliónov Eur. Od roku 2004 platia modifikované smernice fondu Eurimages. Hlavnou zmenou bolo zrušenie dvoch schém pôvodne rozdelených na filmy so silným komerčným a distribučným potenciálom a filmy prevažne s nižším rozpočtom a umeleckým

smerovaním, reflektujúce kinematografickú a kultúrnu diverzitu európskych krajín.

V roku 2006 sa o podporu Eurimages uchádzalo 7 slovenských projektov, z čoho jeden bol administratívne vyradený už pred zasadaním rady, lebo írsky koproducent nedostal národný grant (*Jazzus*, SK-IE, r. Tomáš Krnáč) a jeden projekt s minoritnými 20% zo Slovenska (*SPI International Slovensko – Ivan Hronec*) bol diskvalifikovaný priamo radou (*Opäť jeseň*, TU-SK-PL, r. Mehmet Eryilmaz). Slovenská koprodukčná účasť v tomto projekte prekvapivo spočívala len vo finančnej účasti budúceho distribútora. Poľská ani slovenská strana (10%) nemohli podobný projekt uznať a obhajovať ako národnú koprodukciiu.

Projekt *Líštičky* (CZ-IE-SK, r. Mira Fornayová), v ktorom má Slovensko napriek hlavným slovenským kreditom oficiálne len 16% minoritnú účasť (*MIRAS – Emil Fornay*), získal 140 000,- EUR (5 214 720 Sk). Líštičky sú scenáristickým i režijným debutom mladej slovenskej režisérky Miry Fornayovej, ich príbeh sa odohráva (a nakrúca) v Dubline a na Slovensku v Humennom, hlavné postavy slovenských au pair budú hrať slovenské herečky. Írsky filmový fond podporil tento projekt najvyššou sumou v histórii svojho trvania: 400 000 EUR (14 899 200 Sk). Projekt *Oko* (CZ-SK, r. Miloš J. Kohout), ktorého minoritným 20% producentom je spoločnosť ALEF FILM & MEDIA GROUP - Marián Urban, získal 180.000 EUR (6 704 640 Sk). Projekt *Cinka panna/Cigánska panna* (SK-HU, r. Dušan Rapoš), ktorého majoritným 70% producentom je spoločnosť Attack – Katarína Vanžurová, získal 220.000,- EUR (8 194 560 Sk).

Podporu nezískali *Kvety sakury* (SK-CZ, r. Ivan Vojnár) s majoritnými 65,5 % (*ARINA – Silvia Panáková*), ani naša 20% minoritná účasť (*Magic Box - Ľuba Féglová*) na česko-slovenskom filme *Obsluhoval jsem anglického krále* (r. Jiří Menzel).

Vklad Slovenska do fondu v roku 2006 predstavoval sumu 79 620,34 EUR (2 965 698,424 Sk), ktorá bola navýšená dobrovoľným príspevkom 20 379,66 EUR (759 101 Sk) až na 100.000,- EUR (3 724 800 Sk) vzhľadom na výšku prostriedkov získaných v predchádzajúcom roku, a to 1 060 000,- EUR (40 280 000 Sk). Slovenské koprodukčné projekty získali v roku 2006 spolu 540 000 EUR (20 113 920 Sk).

Zástupkyňou Slovenska v Eurimages je od apríla 2005 Zuzana Gindl-Tatárová.

FILMOVÁ DISTRIBÚCIA

V roku 2006 malo na Slovensku premiéru 179 titulov – z toho 152 v širokej distribúcii, 24 vo filmových kluboch a tri 2D a 3D filmy v kine Orange IMAX Bratislava. Je to o päť viac než v roku 2005. Potešiteľné však je, že to nebol jediný nárast, ktorý sme vlani na Slovensku vo filmovej distribúcii zaznamenali. Pri porovnaní výsledkov rokov 2005 a 2006 sa Slovensko s 55,51 % nárastom počtu divákov stalo po Litve (98%) druhou najúspešnejšou krajinou v Európe. Až deväť filmov prekonalu hranicu 100 000 divákov. Vzhľadom k celosvetovému poklesu počtu divákov v roku 2005 (u nás o 24,14%) je to číslo viac než potešiteľné. O to viac, že v rámci EÚ25 bol v roku 2006 priemerný nárast počtu divákov len o necelé dve percentá. Celkovo sa v roku 2006 na Slovensku premietalo v klasických kinách 542 filmov (z toho 232 vo filmových kluboch), z nich bolo 177 premiér (z toho 5 obnovených) z 21 krajín. Filmy uviedlo 12 distribučných spoločností (oproti roku 2005 pribudli Palace Pictures a Anna Kováčová): Continental film (39 filmov – 30 v roku 2005), Tatra film (36 – 37 v roku 2005), Asociácia slovenských filmových klubov (24 – 28 v roku 2005),

Magic Box Slovakia (18 - 16 v roku 2005), SPI International (17 - 21 v roku 2005), ITAFILM (16 - 9 v roku 2005), Saturn Entertainment (12/z toho jeden v IMAXe - 24 v roku 2005), Palace Pictures (7- 0 v roku 2005), Intersonic (4 - 4 v roku 2005), WN Danubius Film (1 - 6 v roku 2005) Anna Kováčová (1 - 0 v roku 2005) a Metropolis Plus (dva 2D a 3D filmy - 3 v roku 2005).

Podľa podielu na počte divákov (33,62%) i tržbách (32,70%) patrí jednoznačné prvenstvo, rovnako ako vlani, distribučnej spoločnosti Tatrafilm. Druhý je Saturn Entertainment (20,56/21,23) a tretie miesto obsadila spoločnosť Itafilm (13,19/15,68). Medzi nečlenmi Únie filmových distributérov SR sa najviac darilo Asociácii slovenských filmových klubov (ASFK), ktorá s 2,66 -percentným podielom na počte divákov (v roku 2005 to bolo 4,10) a s 1,47% podielom na tržbách (2,37% v roku 2005) skončila siedma. Najviac premiér v minulom roku bolo z USA (102 - z toho 3 vo filmových kluboch a 2 v kine Orange IMAX Bratislava), druhá priečka patrila Českej republike (19 - z toho 5 ASFK) a tretia Francúzsku (16 - z toho 6 ASFK).

V roku 2006 prišlo do slovenských kín a filmových klubov najviac divákov za posledných osem rokov. Návštevnosť 3 395 670 divákov v roku 2006 znamená nárast o 55,51 percent v porovnaní s rokom 2005 (2 183 518). Tržby boli dokonca najvyššie od vzniku Slovenskej republiky (1993). V roku 2006 diváci zaplatili za vstupné 291 358 400 Sk, čo je o 47,31 percent viac než 197 781 231 Sk v roku 2005. Priemerné vstupné však kleslo na 85,50 Sk (v roku 2005 bolo 90,58 Sk). Priemerný počet divákov na jedno predstavenie stúpol z 39,91 (2005) na 41,40 (2006). Je to zapríčinené tým, že do výsledkov je započítaných i 145 713 divákov, ktorí videli film **Ružový panter** (r. Shawn Levy, US) v rámci reklamnej akcie zadarmo a započítaniu výsledkov filmov **Jedna ruka netleská** (r. David Ondříček, CZ), **Slničný štát** (r. Martin Šulík, SK/CZ) a **Skřítek** (r. Tomáš Vorel, CZ), premietaných zdarma v rámci akcie **Bažant kinematograf**, a počet divákov a priemerné vstupné ovplyvnili i kultúrne poukazy Ministerstva kultúry. (V rámci projektu **Poukážkový systém podpory prístupu žiakov a učiteľov základných a stredných škôl ku kultúrnym hodnotám** dostali žiaci a pedagógovia základných a stredných škôl milión 200-korunových poukazov, ktoré mohli použiť uhradenie vstupného v kinách, divadlách, galériách, múzeách a knižniciach).

V roku 2006 mali v kinách premiéru dva slovenské dokumentárne filmy (**Pururambo** a **Iné svety**) a tri minoritné koprodukcie (**Piatok alebo iný deň**, **Šílení**, **Zbohom, Harry!**), ktoré videlo spolu 10 498 divákov. Podrobné výsledky nájdete v tabuľke. Na všetkých 17 majoritne slovenských filmov premietaných v roku 2006 prišlo do kín 13 578 divákov, čo je len 0,40% všetkých divákov v slovenských kinách. Najúspešnejším slovenským filmom bol **Slničný štát** s 7 141 divákmi, v tomto čísle je však započítaných i 6 950 neplatiacich divákov na **Bažant kinematograf**.

V Českej republike malo v roku 2006 premiéru rekordných päť slovenských filmov (**Iné svety** - 2 291 divákov, **O dve slabiky pozadu** - 1 725, **Amazonia Vertical** - 468, **Pururambo** - 356, **OMO - Cesta do praveku** - 207) a jedna minoritná koprodukcia (**Obsluhoval jsem anglického krále** - 8 281 divákov).

Potešiteľné je, že v roku 2006 sa do širokej slovenskej distribúcie dostal aj krátky animovaný film **Pik a Nik** (2006, r. Martin Snopek), ktorý bol uvádzaný s filmom **Šťěstí** (CZ/SRN) Bohdana Slámu. Ten bol s 13 174 divákmi najúspešnejším klubovým titulom.

Na celkovej návštevnosti sa významnou mierou podieľajú dva bratislavské multiplexy - **Palace Cinemas** (12 kinosál) a **Istropolis Cinema Center** (8 kinosál). Hoci ich 20 kinosál tvorí - rovnako ako v roku 2005 - len 8,16% všetkých kinosál

na Slovensku, v roku 2006 do nich prišlo 32,82% zo všetkých divákov (44,59 % v roku 2005) a ich podiel na celkových tržbách bol 48,72% (59,68% v roku 2005).

TOP 10 DIVÁCKY NAJÚSPEŠNEJŠÍCH FILMOV

(za obdobie 1. 1. – 31. 12. 2006)

Poradie	Názov filmu	Distributér	Dátum premiéry	Krajina	Počet predstavení	Počet divákov	Tržby
1	Doba ľadová 2	Tatrafilm	6.4.06	USA	2 690	283 933	24 906 151
2	Da Vinciho kód	Itafilm	18.5.06	USA	1 911	213 338	21 885 460
3	Piráti Karibiku: Truhlica mŕtveho muža	Saturn Entertainment	27.7.06	USA	1 772	190 946	19 210 694
4	Autá	Saturn Entertainment	31.8.06	USA	1 600	169 336	14 061 556
5	Ružový panter	Tatrafilm	23.3.06	USA	772	150 770	782 390
6	Narnia: Lev, šatník a čarodejníca	Saturn Entertainment	5.1.06	USA	1 704	114 601	10 476 245
7	Garfield 2	Tatrafilm	10.8.06	USA	1 350	111 982	9 247 024
8	Karcoolka	SPI International	23.2.06	USA	1 501	105 321	8 047 394
9	Harry Potter a ohnivá čaša	Continental Film	1.12.05	UK/USA	1 187	101 335 *	7 938 879
10	Let's Dance	SPI International	21.9.06	USA	1 267	88 045	7 343 120

* = celkový počet divákov od premiéry 1. decembra 2005 je 220 849 a tržby sú 20 567 871 SK

Zdroj: Únia slovenských distribútorov

Počas roku 2006 sa na čele rebríčka vystriedalo len 22 titulov. Primát drží film **Doba ľadová 2** so siedmimi prvenstvami (rovnako ako v roku 2005 **Mr. a Mrs. Smith**). Najvyššiu návštevnosť za prvý týždeň premietania mal však **Ružový panter** (145 713 divákov), v tejto súvislosti ale treba dodať, že počas reklamnej akcie bolo vstupné zdarma. Druhým najúspešnejším filmom podľa návštevnosti za jeden týždeň boli **Piráti Karibiku: Truhlica mŕtveho muža** s 61 091 divákmi a tretia **Doba ľadová 2** s 59 748 divákmi. Divácky najúspešnejší film roku 2005 (**Madagascar**) by so 140 521 divákmi obsadil v roku 2006 len šiestu priečku.

DISTRIBÚCIA PREMIÉROVÝCH SLOVENSKÝCH A KOPRODUKČNÝCH FILMOV V SR V ROKU 2006

por.	Názov	Režisér	Premiéra	Krajina	Počet kópií	Predstavení	Divákov	Distributér
124	Iné svety	M. Škop	16.2.06	SK/CZ	2	105	3 475	Continental film
126	Šílení	J. Švankmajer	23.2.06	SK/CZ	2	124	3 351	ASFK
157	Pururambo	P. Barabáš	26.1.06	SK	DVD	58	2 018	Continental film
188	Zbohom, Harry!	R. Young	28.9.06	SRN/UK/BE/SK	5	133	1 067	Continental film
218	Piatok alebo iný deň	Y. Le Moine	22.6.06	FR/BE/IT/SK	2	41	587	ASFK

zdroj: Únia filmových distribútorov SR, Asociácia slovenských filmových klubov

VIDEODISTRIBÚCIA A DVD

Po výraznom poklese návštevnosti v kinách i relatívne malom počte vydaných domácich audiovizuálnych diel na DVD došlo v roku 2006 k výraznému zlepšeniu. Vyšlo 27 DVD so slovenskou audiovizuálnou tvorbou. Medzi nimi boli i 12 celovečerných hraných filmov.

Väčšina titulov bola vydaná ako súčasť dvoch na Slovensku výnimočných projektov. Slovenský filmový ústav (SFÚ) a vydavateľstvo Petit Press s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky pripravili edíciu s názvom **Slovenský film 80. rokov**. Od 2. októbra do 4. decembra 2006 si mohli záujemcovia každý týždeň zakúpiť v novinových stánkoch DVD s jedným z desiatich slovenských titulov z 80. rokov za 99 slovenských korún. Edíciu tvorili filmy - Fontána pre Zuzanu (1985, r. Dušan Rapoš), Chodník cez Dunaj (1989, r. Miloslav Luther), Iba deň (1989, r. Michal Ruttkay, Vladimír Štric, Kvetoslav Hečko), Iná láska (1985, r. Dušan Trančík), Ja milujem, ty miluješ (1980, r. Dušan Hanák), Južná pošta (1987, r. Stanislav Párnický), Noční jazdci (1981, r. Martin Holly), Pásla kone na betóne (1982, r. Štefan Uher), Pomocník (1981, r. Zoro Záhon) a Sladké starosti (1984, r. Juraj Herz). Edícia vzbudila veľký záujem u odbornej i laickej verejnosti a k 31. 12. 2006 sa spolu predalo 100 625 DVD nosičov. Najpredávanejším titulom DVD edície sa stala snímka Fontána pre Zuzanu (16 106 ks), nasledovali filmy Pásla kone na betóne (14 131 ks), Sladké starosti (9 496 ks), Ja milujem, ty miluješ (9 491) a Noční jazdci (9 300 ks).

Spoločnosť Plus Production spolu v koprodukcii so Slovenskou televíziou (STV) predstavila 26. októbra spoločný projekt reštaurovania a ochrany nášho audiovizuálneho kultúrneho dedičstva s názvom **Digitálna videotéka Slovenska (DVS)**. Už do konca roka 2005 vyšlo v štyroch edíciách (Slovenská filmová klasika; Slovenská televízna klasika; Ľudia, osobnosti, udalosti a Vráťme deťom rozprávku) 16 titulov a v najbližšom čase by k nim malo pribudnúť ďalších vyše 100 digitálne reštaurovaných audiovizuálnych diel, najmä z archívu STV. Do konca roka 2006 bolo vydaných 11 titulov : Človečina, L+S Soirée, Pásli ovce valasi (2. vydanie), Bambul'kine dobrodružstvá I. a II., Na skle maľované, Spadla z oblakov I., Sváko Ragan I., Slimák Maťko a škriatok Klinček, Tri svište a Neberte nám princeznú (2. vydanie). Spolu bolo predaných 34 358 ks. Najúspešnejšími titulmi boli: Pásli ovce valasi (6 269 ks), Bambul'kine

dobrodružstvá I. (5 594 ks) a L+S Soirée (4 393 ks). Jednotlivé tituly sa prvé dva týždne predávajú za 199,- Sk, neskôr ich cena stúpne na 299,- Sk.

Mimo edície Slovenský film 80. rokov vydal SFÚ 2DVD s tvorbou slovenského režiséra Ela Havettu. **Elo Havetta Collection** obsahuje Havettove celovečerné snímky *Slávnosť v botanickej záhrade* (1969) a *Ľalie poľné* (1972), jeho tri krátke študentské filmy *Svätá Jana* (1963), *34 dní absolútneho klidu* (1965) a *Předpověď: nula* (1966) a dokument *Marka Škopa a Juraja Johanidesa Slávnosť osamelej palmy* (2005). Druhým DVD vydaným SFÚ bolo *Fero Fenič – To najlepšie z krátkych filmov*, ktoré obsahuje osem krátkych autorských filmov Fera Feniča (*Labutia púť*, *Ako sa pán Kráľovič stal Kráľom*, *Diadém*, *Tam a späť*, *Tak som prešla veľký svet*, *Batromijov dom*, *Vlak do dospelosti*, *Odsud – potiaľ*).

Spravodajská televízia TA3 v spolupráci s Ministerstvom obrany SR a so spoločnosťou PlusProduction vydala DVD **Nedokončená misia – Posledný let 19. 1. 2006** ako spomienku na vojakov vracajúcich sa z mierovej misie v Kosove, ktorí zahynuli pri havárii lietadla AN-24.

Dokumentarista Pavol Barabáš pokračuje vo vydávaní svojich filmov na DVD. V roku 2006 vyšla v poradí už tretia 3DVD kolekcia filmov **Grand Prix III**. Základom setu sú tri dokumenty, ktoré dostali na festivaloch najvyššie ocenenie: *Amazonia Vertical*, *Pururambo* a *Premeny Tatier*. Každé DVD obsahuje množstvo bonusov a zaujímavostí z nakrúcania. DVD sa predávali i samostatne.

V roku 2006 prišlo do predaja **899 nových titulov** na DVD video (932 v roku 2005) a od roku 1998, keď prišiel formát DVD na slovenský a český trh, uviedli distribútori spolu už 4 784 titulov. V roku 2006 sa na slovenskom trhu predalo **610 917 kusov DVD nosičov**. Z toho 396 417 v obchodoch (nárast o 19% oproti roku 2005) a zvyšných 214 500 prostredníctvom novinových stánkov. Od roku 2005 má formát DVD video úplnú prevahu na trhu s filmovými nosičmi. Zatiaľ čo v roku 2003 bol ešte pomer predaných DVD a VHS nosičov v kusoch 39:61 v roku 2006 to bolo už 88:12 (73:27 v roku 2005). Vzástol i predaj DVD nosičov do videopožičovní. V roku 2006 do nich zakúpili 85 569 kusov (67 156 kusov v roku 2005). Nárast predaja podporilo aj výrazné zníženie cien nosičov DVD video - DVD *Banditi* (r. Barry Levinson) sa predávalo spolu s časopisom *TV Svet* pred Vianocami 2006 len za 15 Sk), DVD prehrávačov (najlacnejšie pod 1 000 Sk) a systémov domáceho kina. V posledných mesiacoch roku podiel VHS na predaji predstavoval 4 až 6 % a preto už väčšina distribučných firiem novinky na VHS nedistribuuje.

Celkové tržby z predaja DVD prostredníctvom obchodov dosiahli **154 602 630 Sk**. Tržby pre distribútorov zo stánkového predaja boli 9 652 500 Sk.

V ankete **DaViD** o najlepšie DVD roku 2005, ktorú vyhlásilo združenie DVDGroup.Cz a časopis *PC_Space* získali ocenenia v jednotlivých kategóriách: DVD video so zahraničným hraným filmom (*Alexander Veľký*), Animovaný film (*Madagascar*), Súčasný český film na DVD video (*Snowboardáči*), Klasický český film na DVD (nakrútený pred rokom 1989) (*Obchod na korze*), Klasický zahraničný film na DVD (nakrútený pred rokom 1980) (*Motýľ*), Najpôsobivejšie menu a Najobľúbenejšia špeciálna edícia (SE – 2 disky) (*Pulp Fiction*), Najzaujímavejšie bonusy (*Gladiátor SE*), Zberateľské edície (4 a viac DVD v jednom komplete) (9DVD *Votrelec* *Quadrilogy*), Slovenské DVD (*Pásli ovce valasi*).

KINÁ

Pokles počtu kín v Slovenskej republike naďalej pokračuje. Pre porovnanie v roku 1990 ich bolo 703, v roku 1993 456, v roku 2004 256 a v roku 2006 klesol ich počet na historické minimum. V prevádzke bolo 217 kín s 247 plátnami (z toho 20 letných a dve videokiná).

K už existujúcim dvom bratislavským multiplexom – Palace Cinemas s dvanástimi sálami (2 316 sedadiel) a Istropolis Cinema Center s ôsmimi sálami (1 619 sedadiel) žiadny ďalší nepribudol. Jedinými novootvorenými kinami boli štvorsálové miniplexy pri obchodných centrách MAX v Trenčíne (otvorené 16. 2. 2006, 657 sedadiel) a v Nitre (otvorené 2. 12. 2006, 652 sedadiel). V roku 2007 by k nim mali pribudnúť ďalšie v Dunajskej Strede, Skalici, Prešove a Žiline.

Situácia klasických jednosálových kín je z roka na rok horšia. Z 217 kín má len 14 (teda 6,4 percent) zvuk DTS, Dolby SR, SRS a tretina z nich má ešte stále drevené sedadlá. Ku koncu roka 2006 už bola väčšina kín vybavená potrebnými snímačmi nového druhu analógovej stopy, tzv. Cyan Dye Track, ktorým je od 1. januára 2005 vybavených 90 percent filmov prichádzajúcich do distribúcie.

5 najúspešnejších kín podľa návštevnosti v roku 2006:

1. Palace Cinemas (Bratislava – 12 sál) 697 277 divákov
2. Istropolis Cinema Center (Bratislava – 8 sál) 417 070 divákov
3. SONYCineMAX (Trnava – 3 sály) 149 106 divákov
4. CINEMAX (Trenčín – 4 sály) 123 721 divákov
5. Capitol (Košice) 105 383 divákov

V roku 2006 prišlo do slovenských multiplexov 1 114 347 divákov (981 606 v roku 2004), čo je 32,82 % všetkých divákov (37,01 % v roku 2005), ktorí dali za vstupné 141 960 319 Sk (119 571 800 v roku 2005). Táto čiastka predstavuje 48,72% z hrubých tržieb roku 2006 vo všetkých kinách (v roku 2005 to bolo 60,46% a v roku 2004 57,72%).

Súčasťou siete európskych kín Europa Cinemas sú bratislavské kiná Mladosť, Tatra a Charlie centrum, košické kino Družba, kiná v Banskej Bystrici (Korzo, Urpín), Martine (Strojár), Nitre (Lipa, Orbis), Prešove (klub), Rimavskej Sobote (Orbis), Ružomberku (Kultúra), Spišskej Novej Vsi (Mier), Trnave (SONYCineMAX), Zvolene (Mier) a Žiline (klub).

30. 4. 2006 zaniklo kino Orange IMAX Bratislava.

FILMOVÉ KLUBY

Filmové kluby na Slovensku majú nezastupiteľnú úlohu vo výchove filmového diváka. Každoročne sprístupňujú významné diela svetovej kinematografie, ktoré by sa inak k radovému divákovi nedostali. Potešiteľné je i to, že klubové filmy sa v posledných rokoch nepremietajú už len vo filmových kluboch, ale objavujú sa i v ponuke "klasických" kín a multiplexov. K 31. 12. 2006 pôsobilo na Slovensku 54 filmových klubov (53 v roku 2005) združených v Asociácii slovenských filmových klubov.

Cena preukazu bola 70 Sk (80 Sk v roku 2005). Až do roku 2005 bola platnosť preukazu ohraničená začiatkom školského roka, t. j. mesiacom september, v roku 2005 bola predĺžená do konca roku 2005 a od roku 2006 má už platnosť na kalendárny rok. Počet členov FK postupne klesá – 20 941 v sezóne 2001/2002, 19 621 v sezóne 2002/2003, 15 400 v sezóne 2003/2004, k 31.12. 2005 13 485 členov a k 31.12. 2006 už len 9 589 členov.

Celkom prišlo v období od 1. 1. do 31. 12. 2006 na 2 969 projekcií (v roku 2005 ich bolo 3 248) vo filmových kluboch 72 510 divákov (72 826 v roku 2005), čo je priemer 24,42 divákov na predstavenie (v roku 2004 29 divákov a v roku 2005 22,42).

Celková návštevnosť klubových filmov (nielen v FK, ale i v ostatných kinách) sa zvýšila na 90 483 divákov (90 174 v roku 2005). Stúpla i priemerná návštevnosť na člena filmového klubu zo 4,15 na 7,56 predstavenia ročne. (Pre porovnanie obyvatel' Slovenska navštívi kino 0,63-krát za rok). Priemerné vstupné bolo 47,54 Sk vo filmových kluboch a 47,35 Sk na predstavenie klubového filmu vo všetkých kinách. Väčšina filmových klubov funguje v rámci klasických kín.

K najvýznamnejším akciám usporiadaným Asociáciou slovenských filmových klubov v roku 2006 patrili slovenská časť 13. Medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa Febiofest a putovná filmová prehliadka Projekt 100 2006, v rámci ktorej boli uvedené filmy Krížnik Poťomkin (r. Sergej Ejzenštejn), Na východ od raja (r. Elia Kazan), Keby... (r. Lindsay Anderson), Na konci s dychom (r. Jean-Luc Godard), sci-fi THX 1138 (r. George Lucas), Commitments (r. Alan Parker), Motocyklové denníky (r. Walter Salles), Manderlay (r. Lars von Trier), Dieťa (r. Jean-Pierre a Luc Dardenne) a Dvojaký život Veroniky (r. Krzysztof Kieślowski).

NAJÚSPEŠNEJŠIE FILMY VO FILMOVÝCH KLUBOCH (za obdobie 1. 1. – 31. 12. 2006)

Poradie	Názov filmu	Režisér	Počet predstavení	Počet divákov
1	Šťestí	B. Sláma	373	13 174
2	Šílení	J. Švankmajer	124	3 351
3	Dvojaký život Veroniky	K. Kieślowski	62	2 737
4	Old Boy	Park Chan-wook	143	2 669
5	Utópia - Najviac ľudí žije v Číne	H. P. Moland, I. Torgesen, T. Rangnes, M. Martens, S. Johnsen, A. Fröhlich, M. Asphaug, M. Tyldum, T. Robsahm	98	2 610
6	Na východ od raja	E. Kazan	59	2 610
7	3-iron	Kim Ki-duk	86	2 162
8	Proti múru	F. Akin	83	2 010
9	Motocyklové denníky	W. Salles	51	1 873
10	Čierna mačka, biely kocúr	E. Kusturica	54	1 572

Už piaty rok za sebou sa najnavštevovanejším klubovým titulom stal český film. Po prvenstvách filmu Rok diabla (r. Petr Zelenka) v rokoch 2002 a 2003, Nudy

v Brne (r. Vladimír Morávek) v roku 2004 a Príbehov obyčajného šialenstva (r. Petr Zelenka) v roku 2005 sa ním v roku 2006 stal česko-nemecký film Šťěstí Bohdana Slámu, ktorý videlo 13 174 divákov (v roku 2005 Príbehy obyčajného šialenstva videlo 12 618 divákov), čo je viac než prišlo do kina na filmy Saw II, Skrotená hora, či V ako vendeta a celkovo filmu patrí 52. priečka v Top 100 divácky najúspešnejších filmov roku 2006 na Slovensku.

V roku 2005 videlo desiaty najnavštevovanejší film vo filmových kluboch 1 400 divákov, teda o 172 menej než film na rovnakej priečke v roku 2006.

DOMÁCE FESTIVALY, PREHLIADKY A CENY

I v roku 2006 patrili k najvýznamnejším udalostiam roku medzinárodné filmové festivaly Art Film Trenčianske Teplice/Trenčín a MFF Bratislava.

14. MFF Art Film Trenčianske Teplice/Trenčín (www.artfilm.sk) s hlavnou súťažou hraných filmov a celovečerných fiktívnych dokumentov s dôrazom na herecký výkon v jednej z hlavných úloh, nové postupy a vizualitu - Modrý Anjel a súťažnými sekciami Artefakty a Na ceste sa konal v dňoch 23. 6. – 1. 7. Uvedených bolo takmer 170 filmov zo 40 krajín. Po prvý raz sa festival konal i v 4-sálovom kine Max v Trenčíne. Medzi nesúťažnými sekciami boli napríklad Fínske biele noci, Indonézsky film, Lesné jahody, To najlepšie z Projektu 100 a novinkou bola sekcia Priestor pre režiséra venovaná Goranovi Paskaljevićovi a jeho hosťovi, hercovi Colmovi Meaneymu. V súťažnej sekcii Artefakty zastupovali Slovensko film Mednyánszky (r. V. Štric), Slávnosť osamelej palmy (r. M. Škop a J. Johanides) a Standard Bastard (r. M. Balog) a v súťažnej sekcii Na ceste filmy Lionardo Mio (r. Ivana Šebestová), Monštrancia (r. M. Čengel-Solčanská), Nazdravičko! (r. I. Zajacová a J. Mital'), Pornoromantik (r. P. Begányi). Na festivale boli uvedené i slovenské celovečerné filmy Čert nespí (r. P. Solan) v sekcii Pred 50 rokmi, Kristove roky (r. J. Jakubisko), Signum laudis (r. M. Holly), Chuť vody (r. P. Hledík) v sekcii Pocta Vladovi Müllerovi a dokumenty Anjeli plačú (r. Z. Piussi), Cesta za snom (r. J. Vojtek), Iné svety (r. M. Škop), Mesto lietajúcich slov (r. M. Diosi), Mojich prvých 75... Egon Bondy (r. M. Hanzlíček), My zdes (r. J. Vojtek), Pururambo (r. P. Barabáš), Rozhovory s otcom (r. J. Šuda), animovaný Pik a Nik (r. M. Snopek) a televízny hraný film Ticho (r. Z. Liová) v sekcii Slovenská sezóna.

Cenu Zlatá kamera získali poľský režisér Andrzej Wajda a slovenský režisér Dušan Hanák. Cenu Hercova misia získali britská herečka Jacqueline Bisset a český herec Lubomír Lipský.

8. MFF Bratislava (www.ifibratislava.sk) s dôrazom na Medzinárodnú súťaž prvých a druhých hraných filmov sa od 1. do 9. 12. po štvrtý raz konal v multiplexe Palace Cinemas pri bratislavskom Auparku. Do programu bolo zaradených 216 filmov (z toho 119 hraných) z 54 krajín celého sveta, ktoré videlo vyše 23 000 divákov. Grand Prix získal singapursko-japonský film 4:30 (r. R. Tan). Ďalšie nesúťažné sekcie - Made In Europe, Proti prúdu, Národné hity, Svetový čas, Profil britského režiséra Michaela Winterbottoma, Focus: Iný Balkán. V sekcii Slovenský film 2006 boli uvedené filmy Ábelov čierny pes (r. M. Čengel-Solčanská), Cesta za snom – Slovenský sen 2004-2006 (r. J. Vojtek), Ďalšie dejstvo – Következő felvonás (r. M. Prikler), Cheese (r. M. Balog), Iné svety (Other Worlds), Ľudia na trati (r. A. Kojnok), O Soni a jej rodine (r. D. Rusnoková), Obyvatelia domu (r. K. Herczegová), Smäd (r. M. Repka), Tepuy (r.

P. Barabáš), Tričko (r. M. H. Fazeli), V tesnej blízkosti (r. M. Ferencová) a Zima kúzelníkov (r. D. Trančík), v sekcii Mikuláš Sedem jednou ranou (r. D. Trančík), v sekcii Proti prúdu Kurva (r. S. Jaško), PornoRomantik (r. P. Begányi) a 20 videoartov z VŠVU Bratislava ako predfilmy. Slovenské filmy boli i súčasťou sekcie Azyl – krátkometrážna tvorba, kde sa predstavili finalisti druhého ročníka medzinárodného internetového filmového festivalu Azyl (www.azyl.sme.sk).

Po druhý raz bolo na festivale udelené Mimoriadne ocenenie MFF Bratislava za umeleckú výnimočnosť vo svetovej kinematografii, ktoré si pred filmom *Šílení* (r. J. Švankmajer) osobne prevzal herec Jan Tříska. Po druhý raz sa konala i prezentácia pripravovaných hraných, dokumentárnych a animovaných filmov Nové slovenské filmy 2007-2008. Prezentovaných bolo 24 z celkového počtu 38 pripravovaných projektov. projektov.

Na jeseň k tejto dvojici pribudol ďalší medzinárodný filmový festival. V dňoch 13. - 17. septembra sa v Piešťanoch v kine Fontána, v Dome umenia a Kursalone konal 1. MFF Cinematik 2006 (www.cinematik.sk). Do hlavnej súťažnej sekcie s názvom Miesto stretnutia: Európa (súťaž má originálnu koncepciu : výber filmov vzniká z hlasovania mladých európskych kritikov) bol vybraný i česko-slovenský film *Slnecný štát* (r. M. Šulík). V nesúťažnej sekcii Hore dolu prúdom boli uvedené česko-slovenské koprodukčné filmy *Iné svety* (r. Marko Škop) a *Čert vie prečo* (r. Roman Vávra). Ďalšie sekcie - Nemecko pod lupou, Rešpektujte Jacquesa Tatiho, Za hranicou kultu menom Bollywood a Neznámi známi svetoví režiséri. 26 celovečerných a 52 krátkometrážnych filmov videlo 3 900 divákov.

Ďalšie významnejšie festivaly, prehliadky a workshopy na Slovensku v chronologickom poradí (kompletný zoznam nájdete na www.aic.sk):

- 7. – 9. marec **Dni ukrajinského filmu** (Bratislava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Bratislava)
- 14. – 16. marec **Prehliadka animovaných filmov „Kroky, skoky, roky“** (Nitra – Nitrianska galéria)
- 16. – 22. marec **8. FIFFBA – Medzinárodný festival frankofónneho filmu** (Bratislava – kino Tatra) - www.fiff-bratislava.sk
- 23. – 25. marec **10. ÁČKO – Medzinárodný festival študentského filmu** (Bratislava – kino Tatra, A4 / nultý priestor, FTF VŠMU) - www.ackofestival.sk
- 23. – 25. marec **Workshop – 8. ročník súťažnej prehliadky tvorby lokálnych televíznych staníc Slovenska** (Martin – Hotel SI) - www.lotos.sk
- 27. marec – 25. apríl **13. Medzinárodná prehliadka filmu, televízie a videa Febiofest 2006** (Bratislava, Nitra, Banská Bystrica, Žilina, Martin, Poprad, Prešov, Košice) - www.asfk.sk
- 1. – 5. apríl **Karel Vachek – Tetralógia** (Bratislava – A4 / nultý priestor) - www.a4.sk
- 26. apríl **Prix Ars Electronica 2005** (Bratislava – A4 / nultý priestor) - www.a4.sk
- 1. – 6. máj **12. Envirofilm 2006** (Banská Bystrica, Zvolen, Banská Štiavnica)
- 20. – 24. apríl **7. Medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva Hory a mesto 2006** (Bratislava – Palace Cinemas) - www.horyamesto.sk
- 24. – 30. apríl **workshop Ex Oriente Film – Cestou koprodukcie** (Bratislava – VŠMU)
- 9. – 10. máj **Jeppe Ronde Present** (Bratislava – A4 / nultý priestor) - www.a4.sk

20. – 23. máj **Osobnosť mesiaca** – Miloslav Luther (Bratislava – kino Tatra) - www.kinotatra.sk
29. máj – 1. jún konferencia **School's Best Kept Secrets III** (Bratislava – VŠMU)
2. – 4. jún 14. **Celoštátna tvorivá súťaž a prehliadka amatérskej filmovej tvorby a videotvorby CINEAMA 2006** (Banská Bystrica – Múzeum SNP) - www.amatfilm.sk
7. – 10. jún 12. **Medzinárodný festival lokálnych televízií Zlatý Žobrák 2006** (Košice – Dom techniky) - www.festival.sk
23. jún – 31. august **Bažant kinematograf 2006** (27 slovenských miest) – www.kinematograf.sk
21. – 23. júl 16. **Letný filmový festival HAH 2006** (Dolná Strehová – termálne kúpalisko) - <http://urtica.host.sk/hah/hah2006.htm>
10. – 13. august 8. **Letný filmový seminár 4 živly – Hore a dolu** (Banská Štiavnica – kino Akademik a amfiteáter) - www.4zivly.sk
1. – 30. september **Slovak Films 1990 – 2006** (Bratislava – FK Charlie centrum) - www.sfu.sk
8. - 10. september **Kinobus – festival na kolesách** (Žilina / Orava / Turiec) - www.stanica.sk.
14. september - 14. december 12. **Projekt 100 – 2006** (37 filmových klubov a kín z 30 miest Slovenska) - www.asfk.sk
15. september **Seminár Mediálna gramotnosť** (Piešťany) - www.mediadesk.sk
15. - 17. september 3. **Filmová škola Bratislava** (Piešťany – Mestská knižnica) - www.skolafilmu.sk
2. - 6. október 23. **Medzinárodný filmový festival Agrofilm 2006** (Nitra – Výskumný ústav živočíšnej výroby) - www.agrofilm.sk
6. - 7. október **Odborný seminár za účasti britského scenáristu Jana Fleischera** v rámci 4. Ceny Tibora Vichtu (Bratislava – VŠMU) - www.artscript.sk
5. - 8. október 4. **Minority Film Festival** (Bratislava – kiná Mladosť a Tatra)
11. - 15. október 14. **Medzinárodný festival horských filmov Poprad** (Poprad – kino Tatran) - www.mfhf.sk
11. - 18. október 4. **Medzinárodný festival poézie Ars poetica 2006** (Bratislava – kino Mladosť, A4 / nultý priestor) - www.arspoetica.sk
17. - 21. október 8. **Bienále animácie Bratislava (BAB)** (Bratislava – kino Tatra, FK 35mm, kino Hviezda) - www.bab-slovakia.sk
20. - 21. október 2. **Medzinárodná prehliadka krátkych filmov Starcov poklad** (Dolný Kubín – kino Choč) - www.filmklub23.sk
20. - 22. október 21. **Medzinárodný festival potápačských filmov** (Nový Smokovec – Hotel Palace, Kúpele Nový Smokovec) - www.mfpf.info
23. - 27. október 33. **Medzinárodný festival odborných filmov Ekotopfilm 2006** (Bratislava – kino a hotel Tatra, Štúdio L + S) - www.ekotopfilm.sk
25. - 29. október 7. **Medzinárodný filmový festival dokumentárnych filmov Jeden Svet** (Bratislava – A4 / nultý priestor, FK Charlie centrum, SNG, VŠMU, Slovenský rozhlas) - www.jedensvet.sk
6. – 8. november **Dni poľského filmu** (Bratislava – kino Tatra)
8. - 11. november 14. **Etnofilm Čadca** (Čadca – Dom kultúry) - www.etnofilm.sk
10. - 15. november **Ars litera 2006** (Bratislava – kino Mladosť) - www.arslitera.sk
14. - 16. november **Dni bulharského filmu** (Bratislava – Charlie centrum)
14. - 16. november **Osobnosť mesiaca – Vlado Müller** (Bratislava – kino Tatra) - www.sfu.sk

16. - 19. november 2. Eurotour Piešťany (Piešťany – kino Fontána) - www.fontana-piestany.sk
17. - 19. november Programovací seminár zástupcov filmových klubov registrovaných v ASFK (Martin – kino Strojár) - www.asfk.sk.
6. december EU XXL forum - seminár venovaný otázkam digitalizácie kín (Bratislava – kino Tatra)
7. - 8. december Medzinárodný seminár Arista Special – Žánre (Bratislava – Palace Cinemas) - www.mediadesk.sk
11. – 13. december
12. december 110. rokov filmového podnikania v Čechách a na Slovensku (Bratislava – A4 / nultý priestor)
16. - 17. december VIDMO – Medzinárodná prehliadka horských a adrenalínových filmov (Dolný Kubín – Mestské kultúrne stredisko) www.filmklub23.sk

Počas roka 2006 bolo v oblasti audiovizízie udelených niekoľko cien, z nich najvýznamnejšie získali:

Pavol Barabáš - Cena Ladislava Chudíka za umelecké dielo propagujúce šport a olympionizmus

- Cena Únie slovenských televíznych tvorcov a Literárneho fondu za dlhodobý prínos k audiovizuálnej tvorbe s enviromentálnou tematikou

Jozef Bob – Rad Ľudovíta Štúra, II. trieda

Mátyás Dráfi - Pribinov kríž, III. trieda

Adela Gáborová - Pribinov kríž, II. trieda

Gabriela Gavalčinová - Čestná medaila Albína Brunovského

Dušan Hanák – Zlatá kamera (MFF Art Film)

Leopold Haverl – Pribinov kríž, I. trieda

– Mimoriadna cena za celoživotné dielo – 9. ročník odovzdávania cien

Krišťáľové krídlo

– Cena Jozefa Kronera za celoživotnú tvorbu

Maroš Kramár – OTO 2005 v kategórii herec, Absolútny OTO – 6. ročník diváckej ankety Osobnosť televíznej obrazovky OTO 2005

Pavol Mikulík – Sieň slávy – 6. ročník diváckej ankety Osobnosť televíznej obrazovky OTO 2005

Eva Rysová – Cena Karla Čapka za rok 2005

Zdena Studenková – OTO 2005 v kategórii herečka – 6. ročník diváckej ankety Osobnosť televíznej obrazovky OTO 2005

Stanislav Štepka – Pribinov kríž, II. trieda

Indgrid Timková – Krišťáľové krídlo v oblasti divadla a filmu – 9. ročník odovzdávania ceny Krišťáľové krídlo

Soňa Valentová – Rad Ľudovíta Štúra, II. trieda

8. 12. 2006 Slovenská filmová a televízna akadémia (SFTA) po prvý raz udeľovala národné filmové ceny **Slnko v sieti** (www.slnkovsieti.sk). Hoci sa ceny v štrnástich kategóriách odovzdávali za dva roky (2004-2005), o nominácie sa uchádzalo len 7 hraných filmov, z toho štyri minoritné koprodukcie. Najväčší počet, celkom 11 nominácií, získal **Slnčný štát** (r. M. Šulík), 9 nominácií SFTA udelila filmu **Šílení** (r. J. Švankmajer) a 7 filmu **Príbehy obyčajného šialenstva** (r. P. Zelenka). 6 ocenení (najlepší celovečerný film, najlepšia filmová réžia, najlepší filmový scenár, najlepší filmový strih, najlepší filmový zvuk, najlepšia pôvodná filmová hudba) získal **Slnčný štát**, 4 ocenenia (najlepší kameramanský výkon, najlepší výtvarný počin, najlepší mužský herecký výkon, najlepší ženský

herecký výkon) film Šílení, po jednom ocenení filmy **Nazdravíčko!** (r. I. Zajacová, J. Mitaľ - najlepší animovaný film), **Amazonia Vertical** (r. P. Barabáš - najlepší dokumentárny film) a **Kukuška** (r. A. Rogožkin - najlepší zahraničný film). Udelené boli i ceny za Výnimočný prínos slovenskej kinematografii. Prevzali si ich kameraman **Stanislav Szomolányi** a filmový kritik a historik **Pavel Branko**.

Výročné ceny Slovenského filmového zväzu, Únie slovenských televíznych tvorcov a Literárneho fondu SR – Igric za audiovizuálnu tvorbu roku 2005.

Hraná filmová tvorba pre kiná: Marek Leščák a Marek Šulík za scenáristické zobrazenie súčasnej reality v snímke **Slniečny štát**

Televízna dramatická tvorba: cena nebola udelená

Animovaná tvorba: Ivana Zajacová a Jozef Mitaľ za kultivované spracovanie bábkovej animácie v snímke **Nazdravíčko!**

Filmová a televízna dokumentárna tvorba: Jaro Vojtek za mimoriadne filmárske úsilie pri stvárnení súčasnej témy vo filme **My zdes**

Herecký výkon vo filme alebo v televíznom diele: **Táňa Radeva** za herecky precítený výkon postavy Marty v snímke **Ticho**

Igric za celoživotné dielo – **Ladislav Chudík**

Súčasťou udeľovania Igricov bolo aj odovzdávanie prémiei.

14. Ceny slovenskej filmovej kritiky za audiovizuálnu tvorbu, publikačnú činnosť a filmovú distribúciu v r. 2005 (udelené na základe hlasovania v ankete členov KFN SSN)

Cena slovenskej filmovej kritiky za dlhometrážny slovenský alebo koprodukčný hraný film pre kiná - **Slniečny štát** (r. M. Šulík)

Cena slovenskej filmovej kritiky za ostatnú audiovizuálnu tvorbu - ex aequo **Pururambo** (r. P. Barabáš) a **My zdes** (r. J. Vojtek)

Filmová kritika a publicistika - **Štefan Vraštiak** - za dlhoročnú a stále trvajúcu publikačnú činnosť a 15 ročné redigovanie a vydávanie mesačníka **Informácie KFN SSN**

Cena slovenskej filmovej kritiky za najlepší zahraničný film v slovenských kinách v roku 2005 - ex aequo **Volanie mora** (r. A. Amenábar) a **Jar, leto, jeseň, zima...a jar** (r. Kim Ki-duk)

Cena slovenských filmových novinárov distributérovi najlepšieho zahraničného filmu v slovenských kinách v roku 2005 - **SPI International**

V roku 2006 bola po druhý raz udelená **Cena ZENTIVY** (určená mladému audiovizuálnemu tvorcovi do 35 rokov vyhlásená spoločnosťou Zentiva v spolupráci so SFÚ a ASFK počas 13. medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa **Febiofest 2006**). Získal ju dokumentarista **Milan Balog**.

K rozvoju slovenskej audiovizuálnej tvorby sa snaží napomôcť i **Cena Tibora Vichtu** – scenáristická súťaž určená pre mladých autorov do 35 rokov. Jej motívom je pomoc k vzniku nových filmových scenárov. Do tretieho ročníka súťaže bolo prihlásených (rovnako ako v roku 2005) 35 námetov. V kategórii Celovečerný hraný film sa víťazkou stala **Jana Ondíková** so scenárom **A more**, v kategórii Dokumentárny film **Marián Hudák** so scenárom **Fraktál** a v kategórii Animovaný film **Martin Snopek** so scenárom **Zrkadlenie**. Osobitnú cenu poroty v kategórii celovečerný hraný film získal **Patrik Pašš ml.** za scenár **Srdce veže**.

Druhý ročník odovzdávania ocenení slovenského internetového filmového magazínu Kinema.sk s názvom Kinema – Film roka 2006 prebehol 7. decembra. Udelené boli ocenenia v deviatich kategóriách. Okrem hlavnej kategórie Film roka 2006 (Old Boy) sa uznania dočkali aj Jednosálové kino roka (Capitol Košice), Filmový klub roka (Cinefil Košice), Najnavštevovanejší film roka (Doba ľadová 2), Najlepší preklad roka (Dana Farkašová - Doba ľadová 2), Distribútor roka, Reklamná kampaň roka (Ružový panter), Filmová udalosť roka (Iné svety) a Cena Palace Cinemas (Doba ľadová 2).

OCENENIE SLOVENSKÝCH FILMOV A TVORCOV V ZAHRANIČÍ

I v roku 2006 získali slovenské filmy niekoľko prestížnych zahraničných ocenení. Po International Emmy Award v roku 2002 bola americká verzia filmu **Sila ľudskosti – Nicholas Winton** (r. Matej Mináč, SK-CZ) nominovaná na 27. Spravodajské a dokumentárne ceny EMMY v kategórii Výnimočný celovečerný historický program. Film získal v roku 2006 i Christopher Award v kategórii televíznych filmov.

Iné svety (r. Marko Škop, SK/CZ) zasa získali Zvláštne uznanie poroty v Súťaži dokumentárnych filmov na 41. MFF Karlovy Vary a ako prvý dokumentárny film v histórii festivalu získali i Divácku cenu denníka Právo. Z ďalších ocenení tohto filmu môžeme spomenúť napríklad Cenu Talent Taube zo 49. MF dokumentárnych a animovaných filmov Lipsko 2006 (Nemecko) a Cenu Euro Media Award.

Už niekoľko rokov patrí k najoceňovanejším domácim tvorcom dokumentarista Pavol Barabáš. Bolo tomu tak i v roku 2006, keď jeho diela získali takmer dvadsať ocenení na významných festivaloch a prehliadkach venovaných najmä horským filmom. Medzi nimi napríklad Cenu za najlepší dobrodružný film na Festivale horských filmov Flagstaff 2006 (USA), Cenu Culture Prize na Festivale horských filmov Kendal 2006 (Veľká Británia), či Adventura Prize – Človek a životné prostredie na 5. MF dobrodružných filmov Montreal 2006 (Kanada).

Z celovečerných hraných filmov patril k najoceňovanejším **Slnecný štát** (r. Martin Šulík, SK/CZ). Získal Cenu FIPRESCI na 6. goEast – Festivale stredo- a východoeurópskeho filmu Wiesbaden 2006 (Nemecko), Trilobit Beroun 2005, Grand Prix za najlepší film festivalu na MFF Batumi 2006 (Gruzínsko), výročné ceny Českej filmovej a televíznej akadémie Český lev v kategóriách Najlepšia hudba (Vladimír Godár), Najlepší strih (Jiří Brožek) a nominácie v kategóriách Najlepší film a Najlepšia réžia.

V rámci 12. výročných cien Českej filmovej a televíznej akadémie Český lev sa darilo i filmom **Príbehy obyčajného šialenstva** (r. Petr Zelenka, CZ/SK/SRN) – Český lev za Najlepší zvuk (Michal Holubec) a Najlepší mužský herecký výkon vo vedľajšej úlohe (Miroslav Krobot) a nominácie v kategóriách Najlepší film, Najlepšia réžia, Najlepší scenár (Petr Zelenka), Najlepšia hudba (Karel Holas), Najlepší mužský herecký výkon v hlavnej úlohe (Ivan Trojan), Najlepší ženský herecký výkon vo vedľajšej úlohe (Nina Divíšková) a **Šílení** (r. Jan Švankmajer, CZ/SK) – Český lev v kategórii Najlepší výtvarný počin (Eva Švankmajerová, Veronika Hrubá) a Najlepší filmový plagát (Eva Švankmajerová) a nominácia za Najlepší mužský herecký výkon v hlavnej úlohe (Jan Tříska).

Príbehy obyčajného šialenstva získali i Čestné uznanie za najlepší zahraničný film v poľských kinách e.a. s filmami režisérovi Mike Leigha a Kim Ki-duk, **Šílení** zasa Osobitné ocenenie medzinárodnej poroty dlhometražných filmov a Cenu študentskej poroty na 19. Finále Plzeň 2006 a ČFTA nominovala film na Oscara v kategórii Najlepší cudzojazyčný film.

Tri slovenské filmy boli nominované na 20. Prix Europa 2006 Berlín: **Ticho** (r. Zuzana Liová) v kategórii Televízna dráma a na Prix Genève – Europe za najlepší scenár hraného filmu, **Mesto lietajúcich slov** (r. Tina Diosi) v kategórii Televízny dokument a **Vízie z Inferna** (r. P. Dimitrov, SK/SRN) v kategórii multikultúrnych programov.

Televízny film **Ticho** získal v roku 2006 i Cenu ministra kultúry ČR (46. MF filmov pre deti a mládež Zlín 2006, Česká republika), Cenu poroty – Zlatý debut (14. Třinecké filmové leto 2006) a Strieborné hrozno v kategórii celovečerných filmov (36. Lubušské filmové leto Lagow 2006, Poľsko).

Najoceňovanejším krátkym filmom bolo **Tričko** (r. Hossein Martin Fazeli, SK/CZ), ktoré získalo 12 cien vrátane CAN 2006 Golden Monkey Award za najlepší scenár (Leicester International Short Film Festival), Golden Cat Award v medzinárodnej súťaži hraných filmov (International Izmir Short Film Festival), či Zvláštne uznanie (Euroshorts 2006, Warszawa).

Z dokumentárnych filmov boli najúspešnejšie: **My zdes** (r. Jaroslav Vojtek) – Veľká cena AFO 2006 (41. Academia film Olomouc 2006), Cena ministra kultúry ČR za najlepší film (8. medzinárodný festival dokumentárnych filmov o ľudských právach Jeden svet Praha 2006), Najlepší európsky film (8. medzinárodný festival Astra Film Sibiu 2006, Rumunsko); **Slávnosť osamelej palmy** (r. Marko Škop, Juraj Johanides) – Cena Le Mura D'oro (5. medzinárodný festival umeleckých filmov Bergamo 2006, Taliansko) a **Vízie z Inferna** (r. Peter Dimitrov) - Špeciálne čestné uznanie poroty (24. MF filmov o umení Montreal 2006, Kanada).

Dobré meno slovenského filmu v zahraničí už tradične šíria filmy študentov FTF VŠMU v Bratislave. Medzi ocenenými boli napríklad hrané filmy **Bokovka** (r. Tomáš Jančo) – Cena za najlepší hraný film (6. MF študentských filmov Písek 2006), Druhé miesto za hraný film (14. UFVA Putovný festival medzinárodných študentských filmov & videa NextFrame 2006, USA) a Cena za najlepší námet a scenár (3. MFF Arouca 2006, Portugalsko); **Monštrancia** (r. Mariana Čengel-Solčanská) – Osobitná cena (47. medzinárodný súťažný festival krátkych hraných filmov Brněnská šestnáctka Brno 2006, Česká republika); Bronzová medaila (68. svetový festival a kongres amatérskoho filmu a videa UNICA 2006 Daegu & Kyeongju, Kórea); **Noc v hoteli** (r. Matúš Libovič) - Diplom (34. festival národov Ebensee 2006, Rakúsko); **Kohútik jarabý** (r. Marián Tutoky) – Diplom (34. festival národov Ebensee 2006, Rakúsko); dokumentárny film **Pornoromantik** (r. Peter Begányi) – Cena Zlínsky pes pre najlepší študentský film v kategórii Dokumentárny film (3. medzinárodné študentské filmové stretnutie Zlínsky pes 2006, Česká republika) a animované filmy **Fat Fatal** (r. Michaela Čopíková) – Cena spoločnosti Universal Production Partners (6. medzinárodný festival študentských filmov Písek 2006, Česká republika) a Diplom (34. festival národov Ebensee 2006, Rakúsko); **Osud prasiatka** (r. Šimon Matrká) – Čestné uznanie (4. festival národov Ebensee 2006, Rakúsko); **Príšera** (r. Michaela Ošťádalová) – Druhé miesto za animovaný film (14. UFVA Putovný festival medzinárodných študentských filmov & videa NextFrame 2006, USA); **Woolf** (r. Juraj Kubinec) –

Druhé miesto (cena Lousa de Prata) (3. MFF Arouca 2006, Portugalsko) a mnoho ďalších.

Dušan Hanák získal Cenu za celoživotné dielo na 5. MF umeleckých filmov Bergamo 2006 (Taliansko) a **Peter Dubecký** Cenu Klubu filmovej kultúry Zelená hora za dlhoročnú spoluprácu a podporu Lubušského filmového leta v Lagowe.

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV

Slovenský filmový ústav (SFÚ) je jedinou národnou, podpornou, vedecko-výskumnou a archívnou inštitúciou v oblasti kinematografie na Slovensku. Člení sa na dve organizačné zložky – Filmový archív a Národné kinematografické centrum (NKC) a od 1. januára 2006 sa po delimitácii z MK SR stala osobitnou zložkou SFÚ kancelária MEDIA Desk (jej činnosti je venovaná samostatná kapitola).

SFÚ sústreďuje, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje národné kinematografické dedičstvo. Je správcom filmového archívu špeciálneho významu, archivuje unikátne dokumentačné materiály, fotografie a plagáty, vykonáva práva výrobcu na šírenie a použitie slovenských filmových diel, vyrobených organizáciami vo výlučnej pôsobnosti štátu a obchodnou činnosťou zhodnocuje tieto práva.

Filmový archív je v zmysle rozhodnutia MV SR archívom osobitného významu. Od roku 2001 je SFÚ členom Medzinárodnej federácie filmových archívov (FIAF).

NKC zastrešuje oddelenie filmových podujatí, Audiovizuálne informačné centrum (AIC) a edičné oddelenie SFÚ. Jeho hlavnou úlohou je sústreďovanie a poskytovanie komplexných informácií a služieb súvisiacich so slovenskou kinematografiou, propagácia a prezentácia slovenského filmu doma a v zahraničí. Súčasne je zodpovedné za vydávanie všeobecných a odborných filmologických publikácií a DVD so slovenskými filmami v rámci edičnej činnosti SFÚ, ako aj za prezentáciu výsledkov edičnej činnosti, organizáciu slávnostných krstov a tlačových konferencií. **Audiovizuálne informačné centrum** zhromažďuje, spracúva a medzi slovenskými subjektmi distribuuje informácie, ktoré z oblasti audiovizíe a prichádzajú na Ministerstvo kultúry SR alebo na SFÚ a sú určené odborníkom z oblasti slovenskej kinematografie a audiovizíe. Všetky aktuálne a relevantné informácie sú voľne prístupné na internetovej stránke www.aic.sk. SFÚ poskytuje komplexné informácie a dokumentačné materiály o slovenskom filme, organizuje a spoluorganizuje filmové podujatia doma i v zahraničí, premieta slovenské archívne a umelecky náročné filmy v študijnom kine Filmotéka v priestoroch Charlie centra v Bratislave. Súčasťou SFÚ je jediná špecializovaná knižnica na Slovensku a videotéka. Edičné oddelenie SFÚ vydáva filmový mesačník **Film.sk** a publikácie v štyroch edíciách. Vydávanie slovenských filmov na DVD nosičoch sa stalo pravidelnou edičnou aktivitou SFÚ. Podrobné informácie o SFÚ sú na stránke www.sfu.sk.

Základnou úlohou SFÚ i v roku 2006 bola komplexná odborná starostlivosť o kinematografickú zložku národného kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky. Príspevok MK SR na projekt Systematickej obnovy audiovizuálneho kultúrneho dedičstva a jeho sprístupňovania bol 57 875 000 Sk. Cieľom projektu, ktorý sa v súčasnej podobe začal realizovať v roku 2004, je postupné vytvorenie fondu národného kultúrneho dedičstva na nových nosičoch pri zachovaní pôvodnej kvality, pričom je nevyhnutné dodržať všetky normy a štandardy archivačnej činnosti. Slovenské filmy archivované v SFÚ predstavujú celkovú metráž 3 562 589 metrov.

Hlavnou úlohou projektu informačného systému SKCINEMA je prechod na komplexné počítačové spracovanie archívnych, dokumentačných, knižničných a informačných fondov a s tým súvisiace kvalitnejšie a rýchlejšie poskytovanie služieb pre odbornú i laickú verejnosť. SFÚ zatiaľ sprístupňuje informácie o slovenských filmoch v rámci 1. slovenskej filmovej databázy (www.sfd.sfu.sk).

Od roku 2006 je SFÚ členom medzinárodnej organizácie European Film Promotion. Hlavné projekty zamerané na medzinárodnú prezentáciu slovenskej kinematografie, boli v roku 2006 predovšetkým spoločný stánok piatich krajín Central European Cinema Stand na filmovom trhu EFM Berlín, spoločný pavilón Slovenska, Českej republiky a Poľska na filmovom trhu Marché du Film na MFF Cannes (oba v spolupráci so SAPA), prezentácia SFÚ a slovenskej kinematografie na MFF Karlove Vary a Panel projektov slovenských filmov *Nové slovenské filmy 2007 – 2008* na MFF Bratislava (v spolupráci s MFF Bratislava a MEDIA Deskom)

Z edičných aktivít roku 2006 vydal SFÚ profil nemeckého režiséra Wima Wendersa autora Petra Gavaliera pod názvom *Spletité cesty Wima Wendersa*. Dôležitú súčasť edičnej produkcie SFÚ tvorili aj dve pravidelné a jedno mimoriadne číslo časopisu pre vedu o filme a pohyblivom obraze *Kino-Ikon* (mimoriadne číslo bolo realizované pri príležitosti 10. výročia jeho vzniku), ktorý SFÚ vydáva v spolupráci s ASFK. Na základe spolupráce s ASFK vznikol tiež zborník príspevkov z 9. česko-slovenskej filmologickej konferencie *Postava, herec, hviezda vo filme*. Z propagačných materiálov boli dôležité príprava a výroba materiálov k slovenskej časti prehliadky Febiofest a na MFF Berlín a MFF Cannes. Pri tejto príležitosti vyšli aktualizované publikácie *Slovak Film Guide 2006* a *Slovak Films 1993 – 2006*.

V roku 2006 vydal SFÚ dvanásť DVD so slovenskými filmami: *Fero Fenič – To najlepšie z krátkych filmov* (v spolupráci so spoločnosťou Febiofest, s.r.o.), *2DVD Elo Havetta Collection* a v spolupráci s vydavateľstvom Petit Press 10 DVD v edícii *Slovenský film 80. rokov*. Viac informácií nájdete v kapitole Videodistribúcia a DVD.

Akcie so slovenským filmom v zahraničí

Okrem organizovania a spoluorganizovania väčšiny domácich podujatí spomínaných v časti Domáce festivaly, prehliadky a ceny, propagoval SFÚ slovenskú kinematografiu aj na filmových podujatiach v zahraničí. I v roku 2006 prevažovala aktivita v európskych teritóriách, pokračovala spolupráca na ďalších svetadieloch, rozšírila sa najmä prezentácia na ázijskom kontinente. Pokračovala spolupráca s USA a Kanadou.

Medzi najvýznamnejšie zahraničné podujatia s účasťou slovenskej kinematografie v roku 2006 patrili:

Prehliadka slovenských zakázaných filmov z obdobia komunizmu (Montreal a Vancouver, Kanada)

7. dni slovenského filmu (České Budějovice, Česká republika), **Prehliadka zakázaných filmov krajín V4** (Kodaň, Dánsko)

Slovenský týždeň (Brusel, Belgicko)

Medzinárodný festival slovenskej hudby a projekcia filmov (Moskva, Rusko)

Dni slovenského filmu (Káhira, Egypt).

Slovensko bolo zastúpené i na viacerých festivaloch zameraných na členské štáty EÚ (Káhira, Alexandria, Malta, Dillí, Kalkata, Chennai, Thiruvananthapuram, Phnom Penh, Moskva, Juhoafrická republika, Bangkok, Segovia, Chiang Mai, Ottawa), na

prehliadke dokumentárnych filmov **Reality Check** (Londýn, Veľká Británia), na **36. Lubušskom filmovom lete** (Lagow, Poľsko), **6. konferencii Art of Document** (Wroclaw, Poľsko) i na **14. filmovom seminári** v Budapešti. Tradične bohaté zastúpenie mala slovenská kinematografia na festivaloch v Českej republike – **19. festival českých filmov Finále Plzeň**, **Kino na Hranici** (Český Těšín), **5. medzinárodný festival animovaných filmov ANIFEST** (Třeboň) a **Pocta Emílii Vašaryovej** bola súčasťou **13. medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa, Febiofest 2006**. Výrazné zastúpenie malo Slovensko i na **41. MFF Karlovy Vary**, kde bola sekcia **Pocta Martinovi Hollému** a premietnutý dokumentárny film **Iné svety** (r. Marko Škop). Už tradične bohatá bola slovenská prítomnosť na **Letnej filmovej škole v Uherskom Hradišti**. Všetky novovzniknuté filmy boli uvedené počas **Slovenského dňa**, ktorého sa zúčastnila aj početná delegácia tvorcov a filmových pracovníkov.

Zhrnutie podujatí so slovenským filmom v zahraničí v roku 2006

Počet podujatí: 98

Počet štátov: 27 (Belgicko, Česká republika, Dánsko, Egypt, Francúzsko, Gruzínsko Chorvátsko, India, Japonsko, Juhoafrická republika, Kambodža, Kanada, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Rusko, Španielsko, Švédsko, Taliansko, Thajsko, Turecko, Ukrajina, USA, Veľká Británia)

Počet miest: 67 (Alexandria, Arras, Badalona, Bangkok, Batumi, Budapešť, Berlín, Bukurešť, Brusel, Brest, Bergamo, Cieszyn, České Budejovice, Český Těšín, Durban, Etroussat, Chennai, Chiang Mai, Ínsko, Istanbul, Jihlava, Johannesburg, Káhira, Kalkata, Krakow, Kaliningrad, Karlove Vary, Kyjev, Kodaň, Kyoto, Krnov, Kapské Mesto, La Laguna, Lagow, Londýn, Lipsko, Litoměřice, Madrid, Moskva, Montreal, New Dillí, Nort sur Erdre, Olomouc, Ottawa, Paríž, Pécs, Phnom Penh, Plzeň, Praha, Pretória, Rím, Salerno, Segovia, Štrasburg, Štokholm, Thiruvananthapuram, Třeboň, Třinec, Uherské Hradiště, Valetta, Varšava, Vancouver, Viedeň, Volokolamsk, Washington, Wroclaw, Záhreb)

Počet uvádzaných filmov: 223

Najčastejšie uvádzané tituly: Iné svety, Slniečny štát, O dve slabiky pozadu, Slávnosť osamelej palmy, Pik a Nik

TELEVÍZIA

V roku 2006 panovala podobná situácia ako v roku predchádzajúcom. Zatiaľ čo v Českej republike dominujú domáci vysielatelia (Nova, Prima a štyri kanály Českej televízie), ktorí mali podľa peplemetrového merania ATO – Mediaresearch súhrnný podiel sledovanosti 93,4 %, na Slovensku majú traja celoplošní vysielatelia s dosahom na viac ako 80% populácie – verejnoprávna Slovenská televízia (ďalej STV) so svojimi dvomi kanálmi a súkromné televízie Markíza a Joj spolu so satelitom šírenou spravodajsko-publicistickou televíziou TA3 len niečo vyše 75% podiel, pričom až 10% počas celého dňa a 9,1% v prime time pripadá na české televízie.

Na Slovensku bolo v roku 2006 celkovo registrovaných 7 vysielateľov multiregionálnej monotematickej programovej služby a 100 držiteľov licencií na regionálne alebo lokálne vysielanie. Terestriálne je šírený signál STV, Markízy a Joj, tieto stanice sú na Slovensku, spolu s TA3, dostupné i na základe zmlúv s jednotlivými káblovými operátormi. Okrem toho je možné sledovať ich vysielanie prostredníctvom družice ASTRA 3A v programovom balíku Sky Link. Bežný občan k

prijmu potrebuje satelitnú anténu o priemere približne 80 cm, digitálny prijímač a dekódovaciu kartu Sky Link. V zahraničí je oficiálne možné sledovať len TA3, ktorá je nekódovaná.

Pokrytie Slovenska signálom jednotlivými vysielateľmi je nasledovné – Jednotka 99% obyvateľstva, TV Markíza 98% a TV JOJ 83% obyvateľstva. Záonné nariadenia už v očakávaní digitalizácie televízneho vysielania (zákon o digitálnom vysielaní bol prijatý v marci 2007) koordináciu nových frekvencií nepovoľujú. Digitálne terestriálne vysielanie by sa malo na Slovensku začať v roku 2012.

Za posledné dva roky sa na českej a slovenskej mediálnej scéne objavilo až šesť nových filmových kanálov. K najmladším patria Film Box, Nonstop Kino, Nostalgia a kanál MGM.

Po zmenách vlastníckych vzťahov v prvej slovenskej súkromnej celoplošnej televízii – Markíza, kde sa rozhodujúcim vlastníkom stala medzinárodná spoločnosť CME, vo februári 2007 Rada pre vysielanie a retransmisiu súhlasila s výmenou majiteľov Televízie TA3 a Joj. Obe komerčné televízie majú predĺženú licenciu na televízne vysielanie o ďalších 12 rokov (Joj od decembra 2005, Markíza od marca 2006).

S účinnosťou od 1. 2. 2006 došlo v riadení televízie Markíza k výrazným zmenám v štruktúre spoločnosti. Ich cieľom bolo dosiahnuť väčšiu flexibilitu a zdynamizovanie chodu televízie. Nový generálny riaditeľ TV Markíza, Václav Mika, sa stal konateľom STS, s.r.o.. STV bola od 10.7.2006, keď sa funkcie vzdal Richard Rybníček, bez generálneho riaditeľa. Až 11.12.2006 bol do tejto funkcie zvolený Radim Hreha.

I v roku 2006 slávil úspechy v sledovanosti najmä reality show. K najúspešnejším patrila tanečná *Let's Dance* (podiel 59,9%) i vďaka ktorej mala počas posledných troch mesiacov TV Markíza v prime time sledovanosť vyše 40%. Úspešné boli i *Nevesta pre miliónára* (53,5%) a *Rozvedení so záväzkami* (37,4%). Po ukončení vysielania pôvodného seriálu *Medzi nami* (v apríli 2006) začala v septembri TV Markíza vysielateľ prvý slovenský sitcom *Susedia*, ktorému sa po neúspechoch iných seriálov podarilo získať si divákov (podiel 57,4%).

V roku 2006 odvysielala TV Markíza 1174 filmových titulov, z toho 679 americkej, 402, európskej, 23 slovenskej a 70 inej proveniencie. Najsledovanejším filmom za rok 2006 boli *Tri oriešky pre Popolušku* (CZ). Redaktori publicistických relácií získali niekoľko domácich ocenení – napr. Pavol Fejér, Andrea Paulínyová a Ľubomír Lazový prémie za novinársku tvorbu v kategórii televízia od Literárneho fondu výboru Sekcie pre žurnalistiku a novinársku fotografiu.

TV Joj odvysielala v roku 2006 1216 filmových titulov, z toho 720 americkej, 399, európskej, 3 slovenskej a 94 inej proveniencie. Najsledovanejším filmom bol „Defektív“ *Boone* (USA). Nadpriemerné podiely sledovanosti mala najmä šou *Hviezdy na ľade*. V septembri začalo vysielanie sketch show **Mafstory** (r. Ivan Predmerský). Za upútavku na reality šou **Miliónový tanec** získala TV JOJ cenu Klubu reklamných agentúr Slovenska **Zlatý kliniec 2006** a ako jediná slovenská televízia sa dostala do finále prestížnej súťaže kreatívco**v PROMAX za jarnú grafiku TV JOJ 2006** v kategórii „Best On-Air Ident (In-House)“.

Pôvodná dramatická televízna tvorba je minimálna. Okrem spomínaného sitcomu vznikol v STV celovečerný televízny film *Zima kúzelníkov* (r. Dušan Trančík) a STV potvrdila koprodukčnú účasť na piatich filmových projektoch pre kiná. V roku 2006 vzniklo v STV 35 krátkych a stredometrážnych dokumentov (napr. *Budmerice – tajomný ostrov spisovateľov* (r. P. Krištúfek), *Cesta za snom – Slovenský sen 2004-2006* (r. J. Vojtek), *Hlava Ruky Nohy* (r. Silvester Lavrík), *Ten istý svet* (r. Peter Dimitrov), *Sisa a sivý holub* (r. Ján Šuda), jeden

celovečerný dokument - **Vôľa a predstava manželov Andrassyovcov** (r. Alois Ditrich) a seriál **Slovenský bigbít** (r. Dušan Rapoš). Spoločnosť D.N.A. Productions nakrútila pre STV 36-dielny dokumentárny seriál **Najväčšie kriminálne prípady Slovenska** (r. Martin Belanovič).

K najvýznamnejším oceneniam STV patrili nominácie na Prix Europa 2006 pre *Ticho*, *Mesto lietajúcich slov* a *Vízie z Inferna* a nominácia dokumentu *Miluj blízneho svojho...* (r. Dušan Hudec) na národnú filmovú cenu Slovenskej filmovej a televíznej akadémie *Slnko v sieti*. *Ticho* získalo ceny na festivaloch v Zlíne, Třinci a Lagowe a umelecká výpoveď o holocauste *Vízie z inferna* v Montreale. Viac v kapitolách Domáce festivaly, prehliadky a ceny a Ocenenie slovenských filmov a tvorcov v zahraničí.

Najsledovanejšie filmy za obdobie od 1.1. do 31. 12. 2006 (Ind 12+)

	Názov	Stanica	Dátum	Deň v týždni	Rtg%
1.	Tri oriešky pre Popolušku	Markíza	24.12.2006	Nedeľa	29,5
2.	Šanghajskí rytieri	Markíza	11. 3. 2006	Sobota	22,9
3.	S tebou mne baví svet	Markíza	25.12.2006	Pondelok	21,6
4.	Piráti Karibiku	Jednotka	9. 4. 2006	Nedeľa	20,2
5.	Hľadá sa Nemo	Markíza	24. 12. 2006	Nedeľa	19,9
6.	Kráska z Manhattanu	Markíza	11. 2. 2006	Sobota	18,9
7.	Princezna ze mlejna	Markíza	25.12.2006	Pondelok	18,1
8.	Dost'!	Markíza	25. 2. 2006	Sobota	17,6
9.	Piráť Čierna brada	Markíza	27. 12. 2006	Streda	17,6
10.	Vesničko má středisková	Markíza	30.12.2006	Sobota	17,1

Zdroj: PMT/TNS SK

Najsledovanejšie slovenské celovečerné filmy za obdobie od 1.1. do 31. 12. 2006 (Ind 12+)

	Názov	Stanica	Dátum	Deň v týždni	Rtg%
1.	Pacho, hybský zbojník	Markíza	29. 8. 2006	Utorok	8,9
2.	Kráľ Drozdia brada	Markíza	1. 5. 2006	Pondelok	8,1
3.	Sokoliar Tomáš	Jednotka	14. 4. 2006	Piatok	8
4.	Sokoliar Tomáš	Jednotka	24. 12. 2006	Nedeľa	8
5.	Zima kúzelníkov	Jednotka	23. 12. 2006	Sobota	7,7
6.	...kone na betóne	Jednotka	17. 11. 2006	Piatok	7,7
7.	Fontána pre Zuzanu III.	Jednotka	16. 4. 2006	Nedeľa	7,1
8.	Sebechlebskí hudci	Markíza	16. 4. 2006	Nedeľa	6,9
9.	Pásla kone na betóne	Markíza	17. 9. 2006	Nedeľa	6,8
10.	Nebojsa	Markíza	1. 11. 2006	Streda	6,7

Zdroj: PMT/TNS SK

Vývoj priemerných mesačných podielov na slovenskom TV trhu (24 hodín a prime time) Ind 12+

	Stanice >>	Jednotka	Dvojka	Markíza	TV JOJ	TA3	České TV	Maďarské TV	SK regionálne TV	CZ káblové	Ostatné TV
Časové pásmo	Dátumy	Shr%	Shr%	Shr%	Shr%	Shr%	Shr%	Shr%	Shr%	Shr%	Shr%
Celý deň	1. 1. 2006 až 31. 12. 2006	18,5	6,2	33,7	15,7	1,6	10,0	7,2	0,7	4,8	1,8
	Január	20,1	4,8	30,7	17,1	1,6	10,8	7,9	0,5	4,4	2,0
	Február	19,8	10,6	29,4	15,4	1,3	9,7	7,2	0,5	4,2	2,0
	Marec	20,4	5,8	32,9	16,0	1,3	9,4	7,5	0,7	4,4	1,8
	Apríl	19,5	5,9	32,8	15,8	1,4	10,5	7,3	0,7	4,6	1,6
	Máj	17,0	8,4	33,3	15,9	1,4	10,3	7,0	0,6	4,4	1,8
	Jún	16,6	9,4	34,0	14,7	2,1	10,0	6,2	0,7	4,6	1,7
	Júl	17,8	6,1	33,1	14,3	2,2	10,4	6,9	0,7	6,3	2,1
	August	18,0	4,9	33,5	15,4	1,8	10,2	7,2	0,7	6,3	2,0
	September	17,5	5,0	35,0	15,7	1,8	10,2	6,8	0,9	5,2	2,0
	Október	18,1	4,6	37,0	16,0	1,4	9,1	6,8	0,8	4,5	1,7
	November	17,8	4,5	37,7	15,5	1,5	9,1	7,1	0,7	4,5	1,7
	December	18,1	4,7	35,8	15,5	1,3	10,0	7,7	0,8	4,5	1,6
Prime Time 19:00 - 22:00	1. 1. 2006 až 31. 12. 2006	20,0	5,6	35,9	17,0	1,0	9,1	6,9	0,4	2,8	1,2
	Január	21,2	3,5	33,6	18,1	0,9	10,9	7,6	0,3	2,7	1,3
	Február	20,8	9,7	32,4	16,3	0,7	8,9	7,1	0,3	2,6	1,3
	Marec	22,1	4,9	33,8	17,7	0,8	8,9	7,6	0,5	2,7	1,1
	Apríl	21,9	4,9	34,0	17,3	1,0	9,4	7,1	0,5	2,7	1,1
	Máj	18,5	9,5	33,4	16,8	0,9	9,4	7,0	0,4	2,7	1,3
	Jún	18,5	8,5	35,5	16,3	1,5	9,3	6,0	0,5	2,7	1,2
	Júl	20,2	6,1	33,5	17,3	1,7	8,7	6,4	0,5	4,0	1,5
	August	21,0	4,4	34,3	17,7	1,2	9,1	6,7	0,5	3,8	1,3
	September	19,3	5,0	36,7	17,5	1,3	9,1	6,5	0,6	2,8	1,3
	Október	19,4	4,0	40,5	16,4	1,0	8,2	6,4	0,5	2,3	1,3
	November	18,2	3,6	42,2	16,2	0,9	8,0	6,7	0,5	2,5	1,2
	December	18,6	3,5	40,5	16,4	0,8	9,0	7,1	0,5	2,5	1,1

SPRÁVA O STAVE SLOVENSKEJ AUDIOVÍZIE V ROKU 2006

Vydavateľ: SFÚ – MEDIA Desk Slovensko

Autor textov: Miroslav Ulman

Editori: Vladimír Štric, Ildikó Pongó

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Kontakt:

 A programme of the European Union	Slovenský filmový ústav / Slovak Film Institute
 European Commission Information Society and Media	MEDIA DESK Slovensko / MEDIA DESK Slovakia Grösslingová 32, 811 09 Bratislava Tel.: +421 2 52636935 Fax: +421 2 52636936 e-mail: info@mediadesk.sk www.mediadesk.sk